

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ekonomia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie

Data przeprowadzenia wizytacji: **14-15 grudnia 2020 r.**

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	15
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	20
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	24
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	31
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	33
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	35
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	37
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	38
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Jakub Brdulak, członek PKA

członkowie:

1. dr Agnieszka Jakubowska, członek PKA
2. dr hab. Barbara Pogonowska, ekspert PKA
3. dr Artur Stefański, ekspert ds. pracodawców
4. Joanna Maruszczak, ekspert ds. studenckich
5. mgr Karolina Martyniak – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomia, prowadzonym przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Tarnowie, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. PKA po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na tym kierunku (Prezydium PKA Uchwałą Nr 134/2015 z dn. 12 marca 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku ekonomia prowadzonym w Instytucie Administracyjno-Ekonomicznym Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym wydało ocenę pozytywną). Ocena dostosowania się Jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny, została opisana w punkcie 4 raportu.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej w aplikacji MS Teams. Raport zespołu oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z następującymi źródłami informacji, zawartymi: w przedłożonym przez Uczelnię raporcie samooceny, w zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on oraz na stronie internetowej Uczelni, a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku i przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/ jednolite studia magisterskie)	I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów; 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	720 godzin (6 m-cy); 27 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. <i>Ekonomika turystyki i hotelarstwa</i> 2. <i>Finanse przedsiębiorstw</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	262	69
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2531 godzin (bez praktyk zawodowych: 1811)	2047 godzin (bez praktyk zawodowych: 1327)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	98,1 ECTS	80 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	113,8 ECTS	113,8 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	66 ECTS	66 ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/ jednolite studia magisterskie)	II stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{3,4}	ekonomia i finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry; 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	360 godzin (3 m-ce); 13 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. <i>Ekonomia menedżerska</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	20	30
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1462 godzin (bez praktyk zawodowych: 1102)	1097 godzin (bez praktyk zawodowych: 737)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	61,5 ECTS	46,9 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	78,7 ECTS	78,7 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	47 ECTS	47 ECTS

³W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁴Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNIŚW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku ekonomia I i II stopień, profil praktyczny wpisuje się w strategię Uczelni. Kierunek ekonomia na studiach I stopnia został uruchomiony w 2000 roku, a na studiach II stopnia w 2020 roku. Uruchomienie II stopnia w roku akademickim 2020/2021 jest naturalną kontynuacją rozszerzania programu studiów.

Uczelnia posiada strategię (Uchwała nr 2/2020 Senatu z dnia 24 stycznia 2020 r. w sprawie Strategii PWSZ w Tarnowie na lata 2020-2025) do roku 2025 dostępną publicznie. W strategii Uczelnia deklaruje, iż: systematycznie dąży do poszerzania swojej oferty edukacyjnej poprzez uruchamianie nowych kierunków studiów, zarówno pierwszego jak i drugiego stopnia, które odpowiadają na oczekiwania rynku pracy oraz postulaty młodzieży szkół średnich.

Kierunek na dzień wizyty był przypisany tylko do dyscypliny ekonomia i finanse. W ramach kierunku ekonomia występowały dwie specjalności na I stopniu: *finanse przedsiębiorstw (FP)* i *ekonomika turystyki i hotelarstwa (ETH)* oraz jedna specjalność na II stopniu: *ekonomia menedżerska (EM)*.

Zdaniem ZO PKA zdefiniowane przez Uczelnię specjalności na kierunku ekonomii budzą wątpliwości pod kątem przyporządkowania kierunku jedynie do dyscypliny ekonomia i finanse. W szczególności specjalność *ekonomika turystyki i hotelarstwa* w ocenie ZO PKA w dużym stopniu wpisuje się również w dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości - specjalność *ekonomika turystyki i hotelarstwa* przygotowuje w dużym stopniu studentów do pracy w hotelach.

Kierunek jest zorientowany na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, o czym świadczy duże zaangażowanie otoczenia społeczno-gospodarczego w jego tworzenie.

Założone kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym. Ich opis uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226) oraz rozporządzeniu MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 poz. 2218). Odpowiadają one kwalifikacjom na poziomie 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Założone kierunkowe efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy, właściwych dla kierunku ekonomia. Uwzględniają one rozwijanie umiejętności praktycznych.

Przyjęte efekty uczenia się na studiach I stopnia obejmują 10 efektów w zakresie wiedzy, 14 efektów w zakresie umiejętności oraz 5 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Na studiach II stopnia obejmują 8 efektów w zakresie wiedzy, 13 efektów w zakresie umiejętności oraz 5 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Założone dla kierunku ekonomia efekty uczenia się stanowią odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby społeczno-gospodarcze, a w ich opisie uwzględniono wiele umiejętności charakterystycznych dla profilu praktycznego. Jako kluczowe w opisie efektów uczenia się uznano przekazanie wiedzy teoretycznej z zakresu teorii ekonomii, jak również wykształcenie umiejętności

wyjaśniania złożonych zjawisk i procesów gospodarczych oraz zastosowania nabytej wiedzy w praktyce gospodarczej. W zestawie założonych efektów uczenia się na studiach I stopnia uwzględniono m.in.: EK1_W02 - *rozdziela i charakteryzuje na poziomie zaawansowanym podstawowe typy systemów gospodarczych, a w szczególności ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę na temat gospodarki rynkowej i jej mechanizmów*; EK1_W03 - *ma zaawansowaną wiedzę o roli państwa w gospodarce oraz możliwościach wykorzystania polityki gospodarczej i społecznej w różnych obszarach gospodarki, a także rozumie współczesną organizację instytucji i struktur ekonomicznych w Polsce i UE*; EK1_U01 - *potrafi właściwie oceniać zjawiska gospodarcze, analizować przyczyny, przebieg oraz skutki zjawisk ekonomicznych, w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach*; EK1_U03 - *posługuje się właściwymi metodami i narzędziami do opisu i analizy przedsiębiorstwa, a także formułuje syntetyczne wnioski*; EK1_U04 - *potrafi prawidłowo formułować modele ekonomiczne, w tym ekonometryczne oraz je interpretować oraz umiejętnie korzystać z programów komputerowych (prowadzenie symulacji, formułowanie prognoz) wspomagających procesy podejmowania decyzji*; EK1_U05 - *analizuje problemy natury ekonomicznej i proponuje w tym zakresie odpowiednie rozwiązania*.

W zestawie założonych efektów uczenia się na studiach II, oprócz pogłębienia wybranych efektów z poziomu I stopnia, nacisk położono na rozumienie i wyjaśnianie uwarunkowań oraz skutków podejmowanych decyzji ekonomicznych, w tym również znajomość zasad funkcjonowania różnych form przedsiębiorczości. Do kluczowych kierunkowych efektów uczenia się na tym poziomie studiów należy zaliczyć m.in.: EK2_W01 - *zna i rozumie w pogłębionym zakresie doktryny ekonomiczne wyjaśniające złożone zjawiska i procesy gospodarcze na poziomie mikro-, makroekonomicznym i globalnym, ich uwarunkowania i skutki*; EK2_W04 - *ma pogłębioną wiedzę z zakresu gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi przedsiębiorstwa w realiach gospodarki rynkowej i zna jej zastosowania praktyczne*; EK2_U01 - *potrafi właściwie analizować i twórczo interpretować zjawiska gospodarcze, a także krytycznie analizować przyczyny, przebieg oraz skutki zjawisk ekonomicznych, w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach*; EK2_U03 - *posługuje się właściwymi, w tym innowacyjnymi metodami i narzędziami do opisu i analizy przedsiębiorstwa, a także twórczo interpretuje i prezentuje informacje*; EK2_U05 - *analizuje problemy natury ekonomicznej oraz formułuje i testuje w tym zakresie odpowiednie rozwiązania wdrożeniowe*; EK2_U06 - *potrafi praktycznie wykorzystać wiedzę do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów ekonomicznych ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania zasobami finansowymi*.

Przyjęte kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają kompetencje językowe odpowiednio na studiach I stopnia na poziomie B2, a na studiach II stopnia na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. W opisie efektów uczenia się uwzględniono również kompetencje społeczne, niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku ekonomia, wśród których jako kluczowe wskazano kształtowanie świadomości w odniesieniu do poziomu posiadanej wiedzy i konieczności ciągłego jej pogłębiania oraz krytycznego podejścia do odbieranych treści, jak również docenianie znaczenia wiedzy eksperckiej.

Opracowane kierunkowe efekty uczenia się stanowią podstawę do formułowania szczegółowych efektów w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów przewidzianych w programie studiów. Na poziomie sylabusów opracowanych do obowiązującego programu studiów każdemu przedmiotowi przewidzianemu w harmonogramie studiów przypisano określoną liczbę efektów kierunkowych z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Zostały one sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁵

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Koncepcja i cele kształcenia nie mieszczą się w pełni w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, ponieważ specjalności nie w pełni odzwierciedlają dyscyplinę ekonomii i finanse.

Określone przez Senat efekty uczenia się dla kierunku ekonomia I i II stopień są zgodne z charakterystykami uniwersalnymi oraz charakterystykami drugiego stopnia odpowiednio dla poziomu 6 i 7 PRK. Poziom zaawansowania wiedzy został określony właściwie. Opis efektów uczenia się odpowiada wymogom profilu praktycznego. W efektach uczenia się określono właściwie poziom umiejętności językowych. Efekty przedmiotowe są specyficzne, stanowią uszczegółowienie efektów kierunkowych w kontekście konkretnego przedmiotu. Zostały one zawarte w sylabusach do poszczególnych przedmiotów przewidzianych w planie studiów. Efekty te zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Dopasowanie koncepcji i celów kształcenia do dyscypliny ekonomii i finanse.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na ocenianym kierunku zasadniczo są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny, do której kierunek został przyporządkowany, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku ekonomii. Kluczowe treści kształcenia powstały w oparciu o konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, w tym również studentami. W założeniu szczególny nacisk położony został na praktyczne wykorzystanie posiadanej wiedzy i umiejętności w działalności zawodowej. Treści programowe realizowane są w ramach zajęć podstawowych, kierunkowych, uzupełniających, specjalnościowych oraz zajęć do wyboru.

Przeprowadzona analiza zawartych w sylabusach treści kształcenia wykazała, że w odniesieniu do większości oferowanych przedmiotów są one kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program

⁵W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

studiów, co zapewnia uzyskanie założonych efektów uczenia się. Zostały one wyraźnie zróżnicowane w ramach poszczególnych specjalności (I stopień) oraz wskazanej w programie studiów grupy przedmiotów do wyboru. Nieprawidłowości w oferowanych treściach programowych stwierdzono w odniesieniu do niektórych przedmiotów, m.in. *finanse przedsiębiorstw* (I stopień), w przypadku których założone treści programowe nawiązują głównie do zagadnień analizy finansowej (zresztą w znacznym wymiarze się dublują z przedmiotem analiza finansowa). W przypadku treści programowych przewidzianych dla lektoratu z języka angielskiego zostały one sformułowane na poziomie całego modułu językowego i odnoszą się wszystkich semestrów realizacji zajęć. Treści programowe przewidziane do realizacji na specjalności *ekonomika turystyki i hotelarstwa* (I stopień), w grupie przedmiotów obligatoryjnych, w dużym zakresie odnoszą się jedynie do kwestii zarządzania przedsiębiorstwem turystycznym. Ma to miejsce w odniesieniu do takich przedmiotów, jak: *techniki sprzedaży usług turystycznych, zarządzanie marketingowe firmą, obsługa ruchu turystycznego*. Przedmioty te stanowią połowę przewidzianego w programie studiów zakresu obligatoryjnych zajęć na tej specjalności. Treści te zasadniczo osadzone są w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Przeprowadzona analiza sylabusów wykazała, że w przypadku wielu przedmiotów nie określono specyficznych treści programowych w odniesieniu do założonych w programie studiów form praktycznych realizacji zajęć, tj. ćwiczeń oraz laboratoriów informatycznych, wskazując jedynie, że będzie to „utrwalenie i rozwinięcie wiedzy przekazanej na wykładzie”. Takim przykładem mogą być tu m.in. przedmioty: *podstawy prawa, analiza finansowa, finanse przedsiębiorstw, marketing produktów, międzynarodowe stosunki gospodarcze, polityka gospodarcza* na studiach I stopnia oraz *makroekonomia, prawo gospodarcze* na studiach II stopnia.

Określona w programie studiów I stopnia łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów wynosi na studiach stacjonarnych 2531 godzin zajęć (bez praktyk zawodowych 1811 godzin) oraz na studiach niestacjonarnych 2047 godzin zajęć (bez praktyk zawodowych 1327 godzin). W całym toku studiów (6 semestrów) student otrzymuje 180 punktów ECTS. Liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia zapewnia osiągnięcie efektów uczenia się. W programie studiów stacjonarnych przypisano tym zajęciom 98,1 punktów ECTS (55% łącznej liczby ECTS), co wypełnia wymagania przepisów prawa w tym zakresie natomiast w odniesieniu do studiów niestacjonarnych jest to 80 punktów ECTS (44% łącznej liczby ECTS). Program studiów na kierunku ekonomia II stopień obejmuje łącznie na studiach stacjonarnych 1462 godziny zajęć (bez praktyk zawodowych 1102 godzin) oraz na studiach niestacjonarnych 1097 godzin zajęć (bez praktyk zawodowych 737 godzin). Studia trwają 4 semestry i wymagają zdobycia 120 punktów ECTS. Liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia zapewnia osiągnięcie efektów uczenia się. W programie studiów stacjonarnych przypisano tym zajęciom 61,5 punktów ECTS (51% łącznej liczby ECTS), natomiast w odniesieniu do studiów niestacjonarnych jest to 46,9 punktów ECTS (39% łącznej liczby ECTS). W przypadku studiów stacjonarnych I i II stopnia spełniony jest więc wymóg liczby punktów ECTS uzyskiwanej w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

Sekwencja zajęć, a także dobór ich form oraz proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Przewidziane w programie studiów I i II stopnia zajęcia najczęściej realizowane są w formie wykładów lub ćwiczeń i stanowią razem ponad 65% łącznej liczby godzin zajęć przewidzianych do realizacji. Pozytywnie należy ocenić fakt, że dla wielu przedmiotów przewidziano formę laboratoriów informatycznych, które

stanowią ponad 10% łącznej liczby godzin zajęć na kierunku. W tej formie prowadzone są głównie zajęcia do wyboru oraz specjalnościowe. Relatywnie duży udział w programie studiów, bo ok. 10% łącznej liczby godzin zajęć, mają lektoraty z języka obcego. Zajęcia na ocenianym kierunku realizowane są również w formie seminariów oraz praktyk zawodowych. Formy prowadzenia zajęć oraz liczebność grup studenckich reguluje uchwała nr 103/2020 Senatu PWSZ w Tarnowie z dnia 30 września 2020 r. Dla wykładów nie ustalono górnego limitu liczebności grup, natomiast ćwiczenia audytoryjne realizowane są w grupach maksymalnie 30 osobowych, lektoraty do 20 osób, seminaria dyplomowe do 10 osób, a laboratoria informatyczne do 18 osób.

Student ma możliwość wyboru zajęć w łącznym wymiarze ponad 30% ogólnej liczby punktów ECTS – na studiach I stopnia 66 punktów ECTS (36,7%) oraz na studiach II stopnia 47 punktów ECTS (39,2%). W grupie zajęć do wyboru znajdują się zajęcia specjalizacyjne, język obcy, praktyka zawodowa oraz seminarium dyplomowe.

Struktura zajęć w programie studiów ocenianego kierunku odpowiada założeniom profilu praktycznego i sprzyja nabyciu przez studentów umiejętności praktycznych. Wymiar zajęć kształtujących kompetencje praktyczne stanowi ponad 50% programu studiów. Za zajęcia te student otrzymuje w przypadku studiów I stopnia 115,4 punktów ECTS (64,1%), a w przypadku studiów II stopnia 78,7 punktów ECTS (65,6%). Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne realizowane są głównie w formie ćwiczeń, laboratoriów informatycznych oraz lektoratów w ramach przedmiotów podstawowych, kierunkowych, uzupełniających, specjalnościowych, do wyboru oraz praktyki zawodowej i seminarium dyplomowego.

Program studiów obejmuje naukę języka obcego na poziomie biegłości odpowiednio B2 dla studiów I stopnia oraz B2+ dla studiów w II stopnia według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Zajęcia te na studiach I stopnia realizowane są wymiarze 150 godzin dla studiów stacjonarnych oraz 120 godzin na studiach niestacjonarnych. Na tym poziomie nauka języka obcego trwa przez 3 semestry (począwszy od semestru pierwszego) i kończy się egzaminem. Ponadto na studiach I stopnia w ramach grupy zajęć fakultatywnych wprowadzono dla każdej specjalności możliwość nauki języka specjalistycznego: *english for tourism* (30 godz.) lub *business english* (45 godz.). Po ukończeniu tych zajęć studenci mogą otrzymać certyfikat potwierdzający udział w kursie języka obcego zawodowego wydany przez PWSZ w Tarnowie, bądź też mogą przystąpić do certyfikowanego egzaminu zewnętrznego.

W przypadku studiów II stopnia zajęcia z języka obcego zaplanowane zostały w wymiarze 90 godzin na studiach stacjonarnych oraz 60 godzin na studiach niestacjonarnych. Realizowane są one przez 3 semestry począwszy od drugiego semestru studiów. Dodatkowo w programie studiów II stopnia zaplanowano 3 przedmioty, których treści częściowo realizowane będą w języku angielskim (*business negotiations*, *innovations* oraz *globalization*).

Przegląd sylabusów do przedmiotów przewidzianych do realizacji w ramach programu studiów I i II stopnia wykazał, że prowadzący zajęcia w wykazie literatury nie powoływali się na pozycje angielskojęzyczne. Sytuacja ta miała miejsce również w przypadku przedmiotów zaplanowanych do realizacji w całości lub w części w języku angielskim. Rekomenduje się wykorzystanie odpowiedniej literatury odpowiadającej założonym treściom programowym, w tym również w ramach indywidualnej pracy studenta.

W programie studiów na kierunku ekonomia nie przewidziano zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, natomiast ze względu na panującą sytuację epidemiczną

nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia zobligowani zostali do przejścia na system kształcenia zdalnego. Obecnie zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem platform Moodle oraz MS Teams w trybie zajęć synchronicznych.

Stosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia, zarówno na studiach I, jak i II stopnia, są różnorodne i zapewniają możliwość osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Analiza programu studiów oraz warunków jego realizacji potwierdza różnorodność stosowanych metod dydaktycznych uwzględniających osiągnięcia dydaktyki akademickiej. W nauczaniu i uczeniu się studentów stosowane są właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez nich efektów uczenia się. W procesie dydaktycznym na ocenianym kierunku stosowane są zarówno podstawowe metody podające (wykład, opis, demonstracja przykładów), jak też metody problemowe (wykład problemowy, analiza przypadków, gry dydaktyczne, w tym symulacyjne), metody praktyczne (obserwacja uczestnicząca w trakcie praktyk zawodowych oraz wyjazdów terenowych, realizacja projektów). Efekty z zakresu wiedzy są osiągane głównie z wykorzystaniem metod podających, natomiast w ramach kształcenia praktycznego (efekty dotyczące umiejętności) stosuje się metody praktyczne oraz problemowe. Kompetencje społeczne kształtowane są z wykorzystaniem różnych form dyskusji, zlecania pracy w zespole, czy też podczas wzajemnej oceny przedstawianych referatów (w tym autokrytyki). Wśród stosowanych metod kształcenia ważne miejsce zajmują metody aktywizujące wykorzystywane w trakcie większości zajęć (dyskusja, analizy przypadków, projekty i ich prezentacja, gry dydaktyczne, Design Thinking). Zgodnie z przyjętym założeniem zajęcia realizowane z wykorzystaniem metody projektowej oraz w ramach prac zespołowych na studiach I stopnia stanowią minimum 25% programu. Na II stopniu wskaźnik ten jest wyższy i wynosi co najmniej 33%. Metody te mają stymulować studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się oraz zapewnić ich przygotowanie do działalności zawodowej w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku ekonomia.

Zgodnie z przekazaną przez Uczelnię informacją zajęcia praktyczne na ocenianym kierunku prowadzone są z wykorzystaniem programów komputerowych. Na studiach I stopnia są m.in.: *rachunkowość finansowa* (Comarch Optima), *zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym* (program N-sykon), *analiza i marketing usług turystycznych i hotelarskich* oraz *obsługa konsumenta* (przedsiębiorstwo symulacyjnego SYMTUR), *doradztwo* (generator wniosków), *obróć papierami wartościowymi* (Symulacyjna Gra Giełdowa). Na studiach II stopnia w założeniu są to przedmioty: *narzędzia informatyczne w biznesie* (wybrany system ekspertowy, strony WWW w języku XHTML, DataManing for Excel, PowerPivot for Excel jako przykład narzędzia typu OLAP wybrany system typu ERP), *publiczne bazy danych oraz wizualizacja i raportowanie danych statystycznych* (program STATISTICA oraz QGIS), *rachunkowość komputerowa* (Comarch OPTIMA, PŁATNIK), *wielowymiarowa analiza danych* (STATISTICA oraz QGIS). Przeprowadzona analiza programu studiów w tym zakresie wykazała, że w przypadku niektórych sylabusów nie wskazano zakresu stosowanych metod dydaktycznych, w tym wykorzystanych technik informatyczno-komunikacyjnych. Przykładowo w odniesieniu do wybranych zajęć studiów I stopnia, zaplanowanych w formie laboratorium informatycznego, w sylabusach nie wskazano zakresu wykorzystanego oprogramowania, jak również sposobu jego wykorzystania w kształtowaniu umiejętności praktycznych. Dotyczy to m.in. takich przedmiotów, jak: *ekonomika przedsiębiorstwa usługowego*, *ekonomika turystyki i hotelarstwa*, *finanse przedsiębiorstw*, *ekonomika produkcji*, *podstawy ekonomiki usług*. W przywołanych przykładach w pozycji sylabusa, pt. „*stosowane metody osiągania zakładanych efektów uczenia się*

(*metody dydaktyczne*)” najczęściej wpisywano jedynie ogólną informację, np.: *metody praktyczne - ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe*. W przypadku tych przedmiotów na wskazano również na oczekiwany zakres umiejętności praktycznych opartych o wykorzystanie programów komputerowych oraz narzędzi i technik komunikacyjno-informatycznych, nie określono celu oraz treści programowych przypisanych do zajęć laboratoryjnych.

Założone metody dydaktyczne w obszarze kształcenia językowego umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia oraz B2+ na poziomie studiów II stopnia. Lektoraty prowadzone są przy wykorzystaniu szeregu nowoczesnych metod, w tym metod aktywizujących, m.in. case studies (w grupach lub samodzielnie), dyskusji dydaktycznych, w tym: debat (dłuższa dyskusja z oceną i wyborem zwycięzcy), burzy mózgów oraz swobodnej wymiana poglądów. Stwierdzonym przez ZO PKA problemem w tym zakresie jest jednak niski poziom wykorzystania literatury angielskojęzycznej w kształceniu kierunkowym studentów (brak literatury angielskojęzycznej w sylabusach do zajęć kierunkowych i specjalizacyjnych), jak również bardzo niski poziom wykorzystania obcojęzycznych pozycji bibliograficznych w trakcie pisania prac dyplomowych. Stwierdzono brak odniesienia się źródeł angielskojęzycznych nawet w przypadku pracy licencjackiej na spec. *ekonomika turystyki i hotelarstwa z językiem angielskim*. ZO PKA rekomenduje w tym zakresie podjęcie działań mających na celu zwiększenie zakresu wykorzystanych narzędzi dydaktycznych, umożliwiających uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na założonym poziomie, w tym również w trakcie realizowania treści programowych w zakresie kształcenia kierunkowego.

Proces nauczania na ocenianym kierunku dostosowany jest do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych i grupowych studentów. Umożliwia on dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Zgodnie z obowiązującym regulaminem studiów PWSZ w Tarnowie studenci mają prawo do indywidualnej organizacji studiów, w szczególności w sytuacji wychowywania dziecka, występujących dysfunkcji (niepełnosprawność, choroba), osiągania wysokich wyników w nauce lub sporcie, aktywności w różnych organach, w tym samorządzie studenckim lub kołach naukowych. Indywidualna organizacja studiów pozwala m.in. na zmniejszenie obowiązku uczestnictwa w zajęciach oraz przyznanie indywidualnych terminów zaliczeń. Decyzje o udzieleniu indywidualnej organizacji studiów podejmuje Rektor na wniosek studenta zaopiniowany przez Dziekana.

Przed okresem pandemii Covid-19 na ocenianym kierunku metody kształcenia na odległość wykorzystywane były jedynie pomocniczo w celu rozszerzania i uzupełniania zakresu treści programowych z zajęć. W sytuacji wymuszonego sytuacją pandemiczną przejścia na kształcenie w formie zdalnej prowadzący zajęcia zaczęli korzystać z platformy Moodle (PWSZ w Tarnowie udostępnia odpowiednie rozwiązania techniczne) lub innych rozwiązań pozwalających na rozwiązywanie testów lub pogłębienie wiedzy i umiejętności w formie on-line z wybranego zakresu, np. gra giełdowa z zakresu obrotu papierami wartościowymi. W miarę możliwości licencyjnych udostępniono studentom programy komputerowe (wersje demo) pozwalające na naukę m.in. rachunkowości. W okresie pandemii Covid-19 wdrożono zajęcia on-line w formie wideo konferencji, czatu, ćwiczeń symulacyjnych oraz rozszerzono wykorzystanie platformy Moodle.

Praktyki zawodowe są integralną częścią programu studiów. Ich realizacja odbywa się w IV semestrze studiów I stopnia (nie ma wówczas innych zajęć) oraz w semestrze II (podczas letnich wakacji) w przypadku studiów II stopnia.

Zgodnie z przygotowaną kartą przedmiotu praktyki zawodowe na studiach I stopnia są realizowane w wymiarze 720 godzin, zaś na stopniu II w wymiarze 360 godzin. Zakładane efekty uczenia się są osiągalne, prawidłowo sformułowane i właściwe dla przedmiotu, są one również zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się. Przewidziana dla praktyk zawodowych liczba punktów ECTS oraz ich umiejscowienie w planie studiów są prawidłowe i pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Podobnie dobór miejsc odbywania praktyki zapewniany przez Uczelnię jest wystarczającym zarówno z punktu widzenia liczby studentów, jak i możliwości realizacji efektów uczenia się. Nie można określić dokładnej liczby miejsc dla studentów w ramach praktyki zawodowej w zakresie zawartych dotychczas umów, jednak ze strony pracodawców, instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego pada deklaracja elastycznego postępowania w tym zakresie i zapewnienia wystarczającej liczby miejsc, co zostało potwierdzone podczas spotkania z interesariuszami zewnętrznymi. Studenci mogą również samodzielnie wskazywać miejsce odbywania praktyki, po czym Uczelnia podpisuje z miejscem pracy stosowną umowę. W takim przypadku określone są formalne kryteria (w regulaminie praktyk zawodowych), jakie muszą być spełnione. Wzory porozumienia w sprawie praktyk zawodowych nie budzą zastrzeżeń.

Praktyki zawodowe są zaliczane na ocenę zgodnie z obowiązującym w Uczelni regulaminem studiów. Praktykodawcy są informowani o wymaganiach względem praktykantów, o oczekiwanych efektach uczenia się, także o tym w jaki sposób oceniać stopień ich osiągnięcia. Opinię nt. praktykanta formułuje opiekun praktyki z ramienia podmiotu przyjmującego na praktykę, student zaś składa sprawozdanie z przebiegu praktyki. Zgodnie z regulaminem praktyk Dziekan może zatwierdzić jako zaliczenie praktyki wykonywaną przez studenta pracę zawodową pod warunkiem, że jest ona zgodna z kierunkiem studiów. W roku 2018/2019 dotyczyło to 8% studentów, w roku 2019/2020 - 15%. Jest to niezgodne ze stanowiskiem interpretacyjnym nr 4/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r. Rekomenduje się odstąpienie od tej praktyki i wprowadzenie możliwości potwierdzania efektów uczenia się wynikających z karty przedmiotu *praktyka zawodowa* wyłącznie na etapie rekrutacji. Uczelnia przygotowała uchwałę dotyczącą takiej sytuacji, jednak jak dotąd nie została ona zastosowana.

Efekty uczenia się osiągane na praktykach zawodowych podlegają ocenie przez studentów poprzez ankietę, praktyki są również wyrywkowo hospitowane. Hospitacje przeprowadzane są z wykorzystaniem wcześniej przygotowanego kwestionariusza wywiadu. W czasie hospitacji, co obejmuje ww. wzór, przeprowadzana jest rozmowa zarówno z zakładowym opiekunem praktyk, jak i studentem. Student raport z hospitacji podpisuje wraz z uczelnianym opiekunem praktyk zawodowych.

Praktyki corocznie są podsumowywane przez uczelnianego opiekuna praktyk. Analiza obejmuje zarówno opinie praktykodawców, jak i ankiety studenckie. Rekomenduje się, aby wyniki ankiet studenckich, jeśli nie cały raport, przekazywać przedsiębiorcom przyjmującym studentów na praktykę zawodową, co przyczyni się do doskonalenia programu praktyk i ich realizacji.

Warto dodać, że PWSZ w Tarnowie uczestniczy w realizacji programu MNiSW, pt. „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych”, w ramach którego 8 studentów

ocenianego kierunku wzięło udział w projekcie, a 2 studentów przygotowało prace dyplomowe na tematy zasugerowane przez jednostki, w których odbywali praktyki.

Przeprowadzona analiza sposobu organizacji procesu nauczania i uczenia się, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, w tym rozplanowanie zajęć, wykazała, że umożliwia ona efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział studenta w zajęciach i samodzielne uczenie się. W harmonogramie realizacji programu studiów zaplanowano czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się (egzamininy i zaliczania poszczególnych przedmiotów, przygotowanie do egzaminu dyplomowego), co umożliwia weryfikację efektów oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych wynikach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe oraz wykorzystane metody dydaktyczne na kierunku ekonomia I i II stopień uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse. Umożliwia to studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Obowiązujący program studiów zakłada realizację zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS, poprawnie określa czas trwania studiów, jak również nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie. W przypadku niektórych przedmiotów nie określono jednak specyficznych treści programowych przewidzianych dla form praktycznych zajęć lub wskazane treści programowe nie były specyficzne dla zajęć tworzących program studiów.

Program studiów zakłada wykorzystanie szeregu metod i narzędzi umożliwiających wykonywanie przez studentów czynności praktycznych. Uzupełnienia w tym zakresie na poziomie programu studiów wymaga zakres wykorzystywanego w procesie dydaktycznym specjalistycznego oprogramowania, dedykowanego kierunkowi ekonomia, wraz ze określeniem sposobu jego wykorzystania w kształtowaniu umiejętności praktycznych.

Umiejscowienie praktyk studenckich w planie studiów, ich wymiar, miejsca realizacji, a także procedury dotyczące realizacji i rozliczania praktyk zawodowych nie budzą poważniejszych zastrzeżeń, poza wskazanymi w opisie sytuacji faktycznej rekomendacjami. Praktyki zawodowe podlegają ewaluacji, w której uczestniczą studenci, a system ocen zapewnia ocenę osiągania zakładanych efektów uczenia się.

W ramach oceny tego kryterium ZO PKA stwierdził następujące niedociągnięcia:

- w odniesieniu do części zajęć nie określono specyficznych treści programowych, przewidzianych dla form praktycznych zajęć;
- w odniesieniu do części zajęć wskazane treści programowe były niezgodne z zakresem zajęć tworzących program studiów;
- w programie studiów nie uwzględniano na odpowiednim poziomie wykorzystania w procesie kształtowania umiejętności praktycznych specjalistycznego oprogramowania oraz nowoczesnych technik komunikacyjno-informacyjnych dedykowanych kierunkowi ekonomia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

- 1) Zaleca się podjęcie skutecznych działań projakościowych w celu określenia specyficznych treści programowych dla wszystkich form praktycznych realizacji zajęć przewidzianych w programie studiów.
- 2) Zaleca się podjęcie skutecznych działań projakościowych w celu zapewnienia zgodności treści programowych z zakresem zajęć tworzących program studiów.
- 3) Zaleca się podjęcie skutecznych działań projakościowych w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu wykorzystania w procesie kształtowania umiejętności praktycznych specjalistycznego oprogramowania oraz nowoczesnych technik komunikacyjno-informacyjnych dedykowanych kierunkowi ekonomia.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na kierunek ekonomia prowadzona w PWSZ w Tarnowie odbywa się na podstawie odpowiednich uchwał Senatu (Uchwała nr 44/2020 z dnia 16 czerwca 2020 r. i wcześniejsze). Przyjęte reguły rekrutacji umożliwiają przystąpienie do postępowania rekrutacyjnego na studia I stopnia każdemu kandydatowi posiadającemu świadectwo dojrzałości, tzw. „nowej matury”, „starej matury”, „matury międzynarodowej” lub „matury zagranicznej”. Regulamin studiów reguluje sposób obliczania punktów rekrutacyjnych dla każdej ze wskazanych form matury. Przyjęcie na pierwszy rok studiów I stopnia następuje na podstawie wyników egzaminu maturalnego (część pisemna) z dowolnego przedmiotu wskazanego przez kandydata (kryteria te nie zmieniały się w ostatnich latach). Na podstawie otrzymanych w toku postępowania rekrutacyjnego punktów kandydat jest lokowany na liście rankingowej. Zgodnie z Uchwałą Senatu Nr 76/2018 z dnia 14 grudnia 2018 r. kandydaci - laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych szczebla centralnego lub konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich mają prawo przyjęcia na kierunek ekonomia bez postępowania kwalifikacyjnego opartego na punktacji wynikającej z egzaminu maturalnego.

Przyjęcie na pierwszy rok studiów II stopnia następuje na podstawie ocen z dyplomu ukończenia studiów I stopnia. Dodatkowym kryterium kwalifikacyjnym jest średnia arytmetyczna ocen z toku studiów, potwierdzona przez dziekanat macierzystej uczelni. O przyjęciu decyduje miejsce na liście rankingowej wynikające z liczby otrzymanych punktów i limitu miejsc w danym roku. Wszystkie informacje dla kandydatów dotyczące rekrutacji, tj. procedury rekrutacyjne, obowiązujące terminy, informacje dotyczące rejestracji w systemie elektronicznej rejestracji kandydatów, wykaz dokumentów obowiązujących przy zapisie, dane kontaktowe dostępne są na głównej stronie internetowej PWSZ w zakładce Rekrutacja. W dostępnym na stronie internetowej Uczelni opisie warunków przyjęcia na kierunek ekonomia, jak również w obowiązującym programie studiów, zapisano, że: *„nie przewiduje się określenia dodatkowych wymagań wstępnych poza ukończeniem studiów pierwszego stopnia na kierunku ekonomia lub kierunkach pokrewnych (rachunkowość*

i finanse, zarządzanie)”. Przeprowadzona przez zespół oceniający analiza procesu rekrutacji na studia II stopnia wykazała, że ograniczenie to nie ma jednak odzwierciedlenia w formalnych zapisach obowiązującej uchwały rekrutacyjnej. Dokonana w trakcie wizytacji analiza stanu faktycznego wskazała jednocześnie, że na studia II stopnia ocenianego kierunku przyjęty został absolwent I stopnia z kierunku znajdującego się poza wskazanym wykazem (z obszaru nauk technicznych), w stosunku to którego nie podjęto również żadnych działań mających na celu wyrównanie ewentualnych różnic w osiągniętych efektach uczenia się. Sytuacja ta wymaga od Uczelni poprawy przejrzystości procesu rekrutacji na studia II stopnia kierunku ekonomia pod kątem rzeczywistych kompetencji oczekiwanych od kandydatów, jak również określenia formalnej ścieżki uzupełniania ewentualnych różnic w efektach uczenia się, osiągniętych przez kandydatów na wcześniejszych etapach edukacji formalnej.

Zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów określa szczegółowo Uchwała Senatu nr 106/2019 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie określania sposobu potwierdzania efektów uczenia się. Zasady te nie miały jednak do tej pory zastosowania na kierunku ekonomia. Zasady dotyczące trybu uznawania efektów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, a także wznowienia studiów zostały opisane w Regulaminie Studiów PWSZ. Zgodnie z zapisami tego dokumentu student innej uczelni, w tym również zagranicznej, może kontynuować studia w PWSZ w drodze przeniesienia.

Obowiązujący na ocenianym kierunku proces dyplomowania opisany został w Regulaminie Studiów PWSZ w Tarnowie (rozdział XIV-XVI), a także w dokumencie „*Zasady przygotowania pracy dyplomowej oraz procedura dyplomowania*” przygotowanym przez Kierownika Katedry Ekonomii, w którym opisano zasady, terminy i wymogi stawiane dyplomantom I oraz II stopnia studiów. Zgodnie z zapisami tego dokumentu, praca dyplomowa powinna w swojej merytorycznej treści zawierać przede wszystkim rozwiązanie konkretnego problemu ekonomicznego. W pracach magisterskich większy nacisk powinien być kładziony na obszerne studia literatury, w tym zagranicznej oraz wykorzystanie bardziej zaawansowanych metod badawczych (obecnie na ocenianym kierunku nie ma jeszcze prac magisterskich). Prace dyplomowe zgodnie z Zarządzeniem nr 4/2019 PWSZ w Tarnowie z dnia 16 stycznia 2019 r. objęte są procedurą antyplagiatową z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA). Przeprowadzona przez zespół oceniający analiza losowo wybranych prac dyplomowych pozwala stwierdzić, że ich tematyka mieści się w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz związana jest z kierunkiem studiów. Oceniane prace dyplomowe w większości prezentowały opis procesu badawczego wskazując cel, problemy badawcze oraz zakres prowadzonych analiz. W przypadku niektórych prac założony cel nie został osiągnięty. Stwierdzony stosunkowo niski poziom merytoryczny części empirycznej niektórych prac wynikał z braku odpowiednich badań pierwotnych lub braku właściwych metod analizy ekonomicznej. Prace te nie prezentowały również rozwiązania konkretnego problemu ekonomicznego. Konieczne jest zwiększenie nadzoru na procesem dyplomowania, w szczególności w zakresie projektowania oraz implementacji metodyki planowanych badań własnych oraz ich użyteczności w rozwiązywaniu realnych problemów gospodarczych. Niezbędne jest tu rozszerzenie zakresu wykorzystanych metod oraz technik analitycznych, właściwych dla obszaru ekonomii i finansów.

Ogólne zasady weryfikacji osiągania efektów uczenia się określone zostały w Regulaminie Studiów. Umożliwiają one równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zapisane w tym dokumencie regulacje sprzyjają zapewnieniu

bezsronności, rzetelności i przejrzystości procesu weryfikacji oraz wiarygodności i porównywalności ocen. Określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej, dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Rozwiązania zawarte w regulaminie studiów określają jednocześnie uprawnienia odwoławcze oraz sposób postępowania w sytuacjach konfliktowych, dając studentowi możliwość przystąpienia do egzaminu komisyjnego.

Szczegółowy opis zasad oceny studenta oraz sposobów weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji wskazany jest w sylabusach do poszczególnych zajęć. W większości przypadków poprawnie określono w nich sposoby weryfikacji efektów uczenia się, a także warunki i kryteria oceny. Zasady te przedstawiane są studentom w pierwszym tygodniu zajęć. Do najczęściej stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na kierunku ekonomia I i II stopień należą egzaminy pisemne lub ustne oraz kolokwia, rozwiązywanie zadań problemowych (gry dydaktyczne, studia przypadków itp.), projekty, wypowiedzi ustne w tym z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, prezentacje wyników badań (głównie w trakcie seminarium), dziennik praktyk (weryfikacja efektów dla praktyk), ocena systematyczności, zaangażowania, umiejętności pracy w zespole i postaw studenta, w tym m.in. postaw etycznych (weryfikacja kompetencji społecznych). Przyjęte metody weryfikacji umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia oraz B2+ na poziomie studiów II stopnia, w tym języka specjalistycznego. Zakładają one ocenę stopnia opanowania założonych efektów uczenia się w oparciu o egzamin ustny oraz pisemny podsumowujący zajęcia na I stopniu studiów, kolokwium w formie zadań otwartych (listu, eseju, raportu); testów wielokrotnego wyboru lub wielokrotnej odpowiedzi, testu wyboru i dopasowania odpowiedzi, uzupełnianie luk; ocenę aktywności na zajęciach; ocenę wykonania zadania (ocena prezentacji multimedialnej, ocena zadania projektowego, ocena wykonania zadania na ćwiczeniach); ocenę wypowiedzi ustnej (ocena wypowiedzi krótkiej lub dłuższej; ocena wystąpienia podczas prezentacji, projektów, referatów). W semestrze letnim 2019/2020 sposób weryfikacji efektów uczenia się dostosowany został do możliwości wynikających z kształcenia w formie zdalnej, a dokumentacja osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się dostępna jest w wersji elektronicznej.

Przeprowadzona przez zespół oceniający szczegółowa analiza procesu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się na kierunku ekonomia wykazała jednak, że w odniesieniu do niektórych przedmiotów nie wskazano szczegółowych warunków zaliczenia poszczególnych form prowadzenia zajęć, a podana w sylabusach informacja w tym zakresie sprowadza w części przedmiotów się do zapisu: „Zgodnie z obowiązującym regulaminem studiów”. Odnosi się to do takich przedmiotów jak, np. *organizacje pozarządowe w realizacji projektów społecznych oraz badania operacyjne*.

W odniesieniu planowanych zajęć laboratoryjnych w wielu przypadkach nie wskazano również specyficznych dla tej formy dydaktycznej metod weryfikacji efektów uczenia się. Przykładowo w ramach przedmiotów: *ekonomika przedsiębiorstwa usługowego, ekonomika turystyki i hotelarstwa, ekonomika produkcji, doradztwo*, jako formę weryfikacji efektów uczenia się wskazano pracę pisemną (kolokwium) oraz ocenę aktywności studenta podczas zajęć, nie odnosząc się do metod weryfikacji oraz oceny efektów uczenia się właściwych dla formy laboratorium informatycznego. Analiza prac etapowych z przedmiotu *ekonomika produkcji* potwierdziła, że przyjętą formą weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności było kolokwium pisemne. Przyjęcie takiej metody weryfikacji nie można uznać za poprawne dla przyjętej formy realizacji zajęć (laboratorium informatycznego), brak jest bowiem potwierdzenia uzyskania kompetencji w zakresie posługiwania się narzędziami informatycznymi. Przyjęte metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się

nie umożliwiają więc sprawdzenia opanowania wszystkich założonych umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku ekonomia.

Przeprowadzona przez zespół oceniający analiza wybranych prac etapowych wykazała, że weryfikacja efektów uczenia się w większości przebiega zgodnie z założeniami opisanymi w sylabusach do przedmiotów i obejmuje tematy w nich zawarte. Stwierdzonym problemem w tym obszarze jest natomiast weryfikacja części efektów uczenia się w zakresie założonych umiejętności. Analiza udostępnionej dokumentacji osiągnięcia efektów uczenia się wykazała następujące niedociągnięcia:

- przedmiot *finanse przedsiębiorstwa* - jako metodę weryfikacji wykorzystano projekt, który nie został jednak przewidziany w sylabusie. Dodatkowo zakres opracowywanych projektów nie wiązał się bezpośrednio z tematyką przedmiotu i obejmował takie zagadnienia, jak: *analiza sektora bankowego; analiza konkurencyjności sektora bankowego pod względem finansowym*. W udostępnionej dokumentacji przedmiotu nie znalazła się również dokumentacja egzaminu przewidzianego w programie przedmiotu.
- przedmiot *podstawy rachunkowości* – w założonych metodach weryfikacji efektów przewidziano kolokwium, w ramach którego oceniana miała być poprawność ewidencji operacji gospodarczych na kontach, wyliczenia wyniku finansowego oraz sporządzenie bilansu majątkowego. W udostępnionej dokumentacji zaliczeniowej tego przedmiotu znajduje się jedynie test wiedzy (komputerowy), składający się z pytań zamkniętych, z jednokrotną odpowiedzią prawidłową, co nie można uznać za poprawną metodę weryfikacji i oceny poziomu opanowania założonych umiejętności. W udostępnionej dokumentacji nie było zadań sprawdzających założone dla przedmiotu umiejętności.

Powyższe ustalenia ZO PKA wskazują na konieczne do usunięcia nieprawidłowości oraz wymuszają podjęcie działań dążących do wzmacniania systemu weryfikacji i oceny założonych efektów uczenia się. Dobór metod weryfikacji musi umożliwiać ocenę ich spełnienia na poszczególnych etapach studiów, jak również całościowo na poziomie procesu dyplomowania.

Skuteczność osiągania zakładanych efektów uczenia się weryfikowana jest jednocześnie w oparciu o monitorowanie losów zawodowych absolwentów. Badania losów absolwentów oraz inne działania związane z karierami absolwentów prowadzone są przez funkcjonujące w ramach PWSZ w Tarnowie Biuro Karier, Projektów i Współpracy. Biuro to prowadzi monitoring absolwentów Uczelni w oparciu o dane Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie oraz w urzędów ościennych, jak również wyniki badania losów absolwentów, prowadzonego z wykorzystaniem ogólnopolskiego systemu ELA. Wyniki prowadzonych analiz dostępne są stronie Biura Karier, Projektów i Współpracy w zakładce RAPORTY.

Na ocenianym kierunku funkcjonuje również system wsparcia studentów, chcących wziąć udział w prowadzonej przez Uczelnię działalności w obszarze publikacji fachowych, związanych z kierunkiem ekonomia. Studenci publikują swoje opracowania w monografiach wydawanych przez Wydawnictwo PWSZ w Tarnowie. Biorą oni również udział w organizowanym przez Urząd Miasta Tarnowa konkursie na najlepszy biznes plan przedsięwzięcia gospodarczego, pt. *Tarnowski Junior Biznesu*, zdobywając nagrody w kategorii szkół wyższych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia posiada formalnie przyjęte i opublikowane warunki przyjęcia kandydatów na studia. W przypadku studiów II stopnia założony w charakterystyce kierunku ekonomia model rekrutacji kandydatów wyłącznie po kierunkach studiów I stopnia osadzonych w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie ekonomia i finanse lub nauki o zarządzaniu i jakości, nie ma odzwierciedlenia w zapisach uchwały rekrutacyjnej, co powoduje, że mogą być przyjmowani absolwenci wszystkich kierunków studiów posiadający kwalifikacje na poziomie 6 PRK. Uczelnia nie określiła w tym zakresie formalnej ścieżki uzupełniania różnic w efektach uczenia się kandydatów na studia II stopnia.

Opracowany system weryfikacji nastawiony jest na monitorowanie postępów w osiąganiu założonych efektów uczenia się oraz ich ocenę, jednak w wybranych przypadkach stwierdzono niepoprawność doboru tych metod w odniesieniu do założonych umiejętności praktycznych, w tym w szczególności opartych o wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych. Istotny element procesu weryfikacji osiąganych efektów uczenia się na ocenianym kierunku stanowi proces dyplomowania, w ramach którego student jest zobligowany napisać pracę dyplomową oraz zdać egzamin dyplomowy. Przeprowadzona analiza prac dyplomowych wykazała, że ich tematyka jest zgodna z kierunkiem studiów oraz wpisuje się w zakres dyscypliny ekonomia i finanse. Prace te jednak tylko częściowo pozwalają zweryfikować poziom osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przewidzianych na zakończenie danego poziomu studiów ze względu na niewystarczający zakres badań pierwotnych oraz poziom wykorzystania odpowiednich narzędzi właściwych do rozwiązywania problemów ekonomicznych. Zaobserwowane niedoskonałości w systemie weryfikacji efektów uczenia się, tak na poziomie prac etapowych, jak i dyplomowych powodują konieczność podjęcia na poziomie ocenianego kierunku działań w zakresie doskonalenia tego elementu procesu dydaktycznego.

Przeprowadzona przez zespół oceniający analiza stanu faktycznego spełnienia kryterium 3 wykazała następujące nieprawidłowości w tym obszarze:

- brak przejrzystości w warunkach rekrutacji na studia II stopnia kierunku ekonomia, w tym brak określonych zasad uzupełniania różnic w efektach uczenia się dla kandydatów po kierunkach studiów I stopnia spoza dziedziny nauk społecznych;
- brak określenia szczegółowych metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się, umożliwiających sprawdzenie opanowania założonych umiejętności praktycznych w ramach części zajęć laboratoryjnych;
- niepoprawny dobór stosowanych metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się w odniesieniu do niektórych przedmiotów;
- niski poziom merytoryczny części prac licencjackich nie pozwalający na weryfikację wszystkich efektów uczenia się, przewidzianych na zakończenie danego poziomu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

- 1) Zaleca się podjęcie skutecznych działań projakościowych w zakresie poprawy przejrzystości warunków rekrutacji oraz kryteriów kwalifikacji na studia II stopnia na kierunku ekonomia

umożliwiających dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

- 2) Zaleca się podjęcie skutecznych działań projakościowych w zakresie doboru i stosowania metod weryfikacji na poszczególnych etapach studiów dostosowanych do specyfiki zakładanych efektów uczenia się, zapewniających możliwość ich kompleksowego sprawdzenia i ocenienia w odniesieniu do wszystkich przewidzianych form realizacji zajęć.
- 3) Zaleca się podjęcie działań projakościowych na rzecz podniesienia jakości prac dyplomowych, adekwatnie do założonych dla danego poziomu i profilu efektów uczenia się przewidzianych na zakończenie studiów.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zgodnie z Raportem samooceny, w roku akademickim 2020/2021 zajęcia dydaktyczne na kierunku ekonomia prowadzi 48 osób. Otrzymany przed wizytacją PKA wykaz kadry obejmował 45 osób, w tym 11 lektorów języków obcych oraz 3 wykładowców przedmiotu *wychowanie fizyczne*. Wskazani nauczyciele akademicy (poza osobami, które posiadają publikacje w dyscyplinie nauki prawne, dyscyplinie matematyka oraz dyscyplinie językoznawstwo), posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse i/lub doświadczenie zawodowe w obszarach działalności zawodowej właściwej dla kierunku ekonomia. Aktualne doświadczenie zawodowe posiada 14 osób.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku ekonomia obejmuje 3 osoby z tytułem naukowym profesora, 7 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 17 osób ze stopniem naukowym doktora, w tym 1 lektor oraz 1 wykładowca *wychowania fizycznego* oraz 18 osób z tytułem zawodowym magistra, w tym 10 lektorów oraz 2 wykładowców *wychowania fizycznego*. W związku z tym, że *wychowanie fizyczne* jest przedmiotem subsydiarnym wobec kierunku i nie realizuje zakładanych efektów uczenia się, ZO PKA uznaje, że kadra prowadząca zajęcia na kierunku ekonomia obejmuje: 3 osoby z tytułem naukowym profesora, 7 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 16 osób ze stopniem naukowym doktora oraz 16 osób z tytułem zawodowym magistra. Liczebność kadry wynosi zatem 42 osoby i jest zgodna z wymaganiami dotyczącymi liczby studentów (331), którzy przypadają na 1 nauczyciela akademickiego (7,88). Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne umożliwiające prawidłową realizację zajęć: ukończony kurs pedagogiczny (16 osób), staż dydaktyczno-pedagogiczny za granicą (1 osoba) nauczyciel mianowany języka obcego (2 osoby), tytuł magistra filologii obcej w zakresie nauczania języka obcego bądź o specjalności nauczycielskiej (7 osób).

Zespół oceniający stwierdził 23 przypadki nieprawidłowej obsady zajęć na studiach I i II stopnia. Na studiach I stopnia prowadzenie wykładu przez osoby nieposiadające stopnia naukowego doktora dotyczy przedmiotów: *regiony i atrakcje turystyczne, analiza i marketing usług turystycznych i hotelarskich, podstawy marketingu, przedsiębiorczość*. Doświadczenie zawodowe uzyskane przez osobę nie posiadającą stopnia lub tytułu naukowego nie jest równorzędne kompetencjom niezbędnym do prowadzenia zajęć, które odwołują się w zakresie treści i efektów uczenia się do zaawansowanej

wiedzy naukowej. Prowadzenie wykładów wymaga posiadania zaawansowanej wiedzy naukowej, poświadczonej aktualnym i udokumentowanym dorobkiem naukowym.

Prowadzenie zajęć przez kadrę, która nie posiada aktualnego i udokumentowanego dorobku naukowego i/ lub doświadczenia zawodowego w zakresie wykładanych treści przedmiotowych dotyczy przedmiotów: *finanse przedsiębiorstw (w/ćw.)*, *ekonomia integracji europejskiej (w/ćw.)*, *polityka gospodarcza (w)*, *etyka w biznesie (ćw.)*, *podstawy makroekonomii (w/ćw.)*, *mikroekonomia (w)*, *podstawy zarządzania (w)*, *zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym (w)*, *obsługa ruchu turystycznego (w/ćw.)*, *zarządzanie marketingowe firmą (w)*. Szczegóły wskazujące na brak właściwej obsady na studiach I stopnia ujęte są w zał. 4 Raportu.

Nieprawidłowa obsada na studiach II stopnia, z uwagi na brak stopnia naukowego doktora przez osoby prowadzące wykład, dotyczy przedmiotów: *marketing strategiczny*, *marketing terytorialny*, *zarządzanie projektami*. Doświadczenie zawodowe uzyskane przez osobę nie posiadającą stopnia lub tytułu naukowego nie jest równorzędne kompetencjom niezbędnym do prowadzenia zajęć, które odwołują się w zakresie treści i efektów uczenia się do zaawansowanej wiedzy naukowej. Prowadzenie wykładów wymaga posiadania zaawansowanej wiedzy naukowej, poświadczonej aktualnym i udokumentowanym dorobkiem naukowym.

Prowadzenie zajęć przez kadrę, która nie posiada aktualnego i udokumentowanego dorobku naukowego i/ lub doświadczenia zawodowego w zakresie wykładanych treści przedmiotowych dotyczy przedmiotów: *rynek kapitałowy i finansowy (w)*, *historia myśli ekonomicznej (w/ćw.)*, *globalizacja (w)*, *negocjacje w biznesie*, *public relations (w/ćw.)*, *społeczna odpowiedzialność biznesu (w/ćw.)*. Szczegóły wskazujące na brak właściwej obsady na studiach I stopnia ujęte są w zał. 4 Raportu.

Zajęcia na kierunku ekonomia w roku akademickim 2020/2021 prowadzi 48 osób, w tym – zgodnie z otrzymaną podczas wizytacji listą – dla 23 osób PWSZ w Tarnowie stanowi podstawowe miejsce pracy. Niezależnie od podanej w Raporcie samooceny informacji, że dla 8 spośród 15 pracowników PWSZ stanowi podstawowe miejsce pracy ZO PKA uznaje za prawomocną otrzymaną listę 23 osób (nie uwzględniono 4 wykładowców *wychowania fizycznego*).

Zgodnie z otrzymaną podczas wizytacji listą zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy jest 27 wykładowców. W grupie 27 osób znajduje się 7 lektorów oraz 4 wykładowców przedmiotu *wychowanie fizyczne*. Ze względu na subsydiarny charakter przedmiotu *wychowanie fizyczne* wobec realizowanych na kierunku efektów uczenia się, nie zostają oni zaliczeni do grupy nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni na podstawowym miejscu pracy. ZO PKA stwierdza, że na podstawowym miejscu pracy zatrudnionych jest 23 nauczycieli akademickich, co stanowi 50% kadry prowadzącej zajęcia.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w PWSZ w Tarnowie jako podstawowym miejscu pracy, jest zgodne z wymaganiami.

Nauczyciele akademicy i inne osoby są przygotowani do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W drodze konkursów pozyskiwana jest kadra dydaktyczna, której planowane zatrudnienie przekracza ½ etatu.

Kadra dydaktyczna podlega stałej ocenie. Jakość prowadzonych zajęć studenci oceniają po każdym semestrze dokonując oceny każdego z zajęć i prowadzącego. O wynikach ocen pracownicy są informowani. Negatywna ocena może być podstawą rozwiązania współpracy z Uczelnią.

Władze Wydziału, a od października 2019 r. również Katedr, przeprowadzają hospitacje zajęć (przez kierowników planowane są corocznie 3 hospitacje pracowników każdej z Katedr Wydziału). W poszczególnych latach akademickim prowadzone były wszystkie planowane hospitacje oraz hospitacje nieplanowane. W roku akademickim 2019/2020 nie wykonano planu ze względu na pandemię, jednakże z 4 planowanych hospitacji wykonano 2 w czasie, gdy zajęcia odbywały się jeszcze w sposób tradycyjny. W obecnym semestrze zrealizowano jedną hospitację zdalną.

Okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia są przeprowadzane zgodnie z Uchwałą Senatu nr 7/2020 z dnia 24 stycznia 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody opinii dot. Regulaminu oraz trybu przeprowadzania oceny okresowej nauczycieli akademickich Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie. ZO PKA nie zgłaszał prośby o przedstawienie załącznika do uchwały Senatu jednakże dokument ten nie został opublikowany na stronie Uczelni. Nie można zatem stwierdzić, jakiego typu aktywności nauczycieli akademickich oceny te dotyczą.

Zgodnie z Raportem samooceny wnioski z dokonywanej przez studentów oceny są wykorzystywane do doskonalenia kadry.

Realizowana polityka kadrowa Katedry Ekonomii nastawiona jest na zwiększanie udziału pracowników, dla których PWSZ w Tarnowie będzie podstawowym miejscem pracy. W ciągu sześciu lat od ostatniej akredytacji kierunku ekonomia liczba takich osób wzrosła: w 2014 r. zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy było jedynie 2 pracowników. Obecnie dla 8 spośród 15 pracowników Katedry PWSZ w Tarnowie stanowi podstawowe miejsce pracy. Pracownicy Katedry podnoszą swoje kwalifikacje, czego wyrazem są uzyskane stopnie i tytuły naukowe (1 doktorat, 1 habilitacja, 1 profesura).

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów regulowane przez przyjęte w Uczelni akty prawne, dotyczące zasad współpracy i wzajemnego poszanowania w środowisku pracy: Kodeks etyki pracowników PWSZ w Tarnowie, wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 58/2010 z dnia 17 grudnia 2010 r., Regulamin pracy PWSZ w Tarnowie, wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 52/2020 z dnia 18 maja 2020 r. obligujący pracodawcę do działania anty-mobbingowego (załącznik nr 6: zasady przeciwdziałania mobbingowi). Przygotowywana jest obecnie wewnętrzna procedura antymobbingowa, na podstawie której powoływane będą w przyszłości komisje antymobbingowe oraz prowadzone ewentualne postępowania. Z początkiem roku akademickiego 2020/2021 wprowadzono instytucję Pełnomocnika Rektora ds. Etyki (składowa Regulaminu organizacyjnego PWSZ w Tarnowie). Do zadań Pełnomocnika należy propagowanie właściwych postaw etycznych oraz służenie pracownikom Uczelni w rozwiązywaniu dylematów natury etycznej. Rolą Pełnomocnika jest łagodzenie bądź zażegnywanie konfliktów. W Uczelni działają: Komisja Dyscyplinarna ds. Nauczycieli Akademickich, Komisja Dyscyplinarna dla Studentów i Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów. Działa również Rzecznik Dyscyplinarny, którego zadaniem jest wstępne zbadanie sprawy, przed jej zgłoszeniem do Komisji. Zaistnienie przemocy, bądź przejawów dyskryminacji powinno być zgłaszane kadrze kierowniczej. Zgłoszenie do kierowników katedr lub dziekana podlega wyjaśnieniu, a w razie stwierdzenia znaczącej wagi problemu sprawa może być zgłoszona przez dziekana Rektorowi. Drobne konflikty rozwiązywane są na zasadzie rozmowy wyjaśniającej (rozmowa taka miała w jednym przypadku miejsce, a problem udało się rozwiązać w ramach Wydziału – nie dotyczyło to jednak pracowników Katedry Ekonomii). Dotychczas wobec żadnej z osób zatrudnionych w Katedrze Ekonomii

nie toczyło się postępowanie dyscyplinarne. Nie stwierdzono przypadków dyskryminacji (także studentów) i przemocy wobec kadry dydaktycznej. Pomoc psychologiczna potrzebującym (w tym ofiarom przemocy) świadczona jest studentom i pracownikom przez Uczelniane Centrum Wsparcia (ciało nieformalne, stworzone przez psychologów i duszpasterza akademickiego) oraz Akademicki Ośrodek Pomocy Psychologicznej. Pomoc może obecnie zostać udzielona w trybie zdalnym.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Obsada zajęć na studiach I i II stopnia jest niewłaściwa w 23 przypadkach:

1. z powodu braku stopnia naukowego doktora przez osobę prowadzącą wykład;
2. ze względu na brak aktualnego i udokumentowanego dorobku naukowego i/ lub doświadczenia zawodowego w zakresie wykładanych przez kadrę danych treści przedmiotowych.

Na studiach I stopnia prowadzenie wykładu przez osoby nieposiadające stopnia naukowego doktora dotyczy przedmiotów:

1. *regiony i atrakcje turystyczne,*
2. *analiza i marketing usług turystycznych i hotelarskich,*
3. *podstawy marketingu,*
4. *przedsiębiorczość.*

Nieprawidłowa obsada na studiach II stopnia, z uwagi na brak stopnia naukowego doktora przez osoby prowadzące wykład, dotyczy przedmiotów:

1. *marketing strategiczny,*
2. *marketing terytorialny,*
3. *zarządzanie projektami.*

Stanowisko interpretacyjne nr 8/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 października 2020 r. rozstrzyga, że doświadczenie zawodowe uzyskane przez osobę nie posiadającą stopnia lub tytułu naukowego nie jest równorzędne kompetencjom niezbędnym do prowadzenia zajęć, które odwołują się w zakresie treści i efektów uczenia się do zaawansowanej wiedzy naukowej. Prowadzenie wykładów wymaga posiadania zaawansowanej wiedzy naukowej, poświadczonej aktualnym i udokumentowanym dorobkiem naukowym.

Niewłaściwa obsada zajęć na studiach I stopnia ze względu na kadrę, która nie posiada aktualnego i udokumentowanego dorobku naukowego i/ lub doświadczenia zawodowego w zakresie wykładanych treści przedmiotowych, dotyczy przedmiotów:

1. *finanse przedsiębiorstw (w/ćw.),*
2. *ekonomia integracji europejskiej (w/ćw.),*
3. *polityka gospodarcza (w),*
4. *etyka w biznesie (ćw.),*
5. *podstawy makroekonomii (w/ćw.),*
6. *mikroekonomia (w),*
7. *podstawy zarządzania (w),*
8. *zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym (w),*

9. *obsługa ruchu turystycznego (w/ćw.),*
10. *zarządzanie marketingowe firmą (w).*

Niewłaściwa obsada zajęć na studiach II stopnia ze względu na kadre, która nie posiada aktualnego i udokumentowanego dorobku naukowego i/ lub doświadczenia zawodowego w zakresie wykładanych treści przedmiotowych, dotyczy przedmiotów:

1. *rynek kapitałowy i finansowy (w),*
2. *historia myśli ekonomicznej (w/ćw.),*
3. *globalizacja (w),*
4. *negocjacje w biznesie (w/ćw.),*
5. *public relations (w/ćw.),*
6. *społeczna odpowiedzialność biznesu (w/ćw.).*

Uchwała nr 496/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 17 lipca 2020 r. sformułowała zalecenie dokonania korekty obsady przedmiotu: *społeczna odpowiedzialność biznesu, public relations, marketing terytorialny, marketing strategiczny.*

W związku z tym, że w drodze konkursów pozyskiwana jest jedynie kadra dydaktyczna, której planowane zatrudnienie przekracza ½ etatu, realizowana polityka kadrowa nie jest transparentna. Nie uwzględnia potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz dorobku praktycznego i osiągnięć dydaktycznych kadry. Załącznik do ww. Uchwały Senatu w sprawie okresowych ocen nauczycieli akademickich nie został opublikowany na stronie Uczelni, nie sposób więc stwierdzić, jakiego typu aktywności nauczycieli akademickich oceny te dotyczą.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Kampus PWSZ zlokalizowany jest przy ul. Mickiewicza 8. W głównym budynku (A) mieści się siedziba Władz wraz z administracją, sala senacka, sala audytoryjna dla 110 osób, oraz 34 pracownie: 20 sal ogólnodydaktycznych, 3 pracownie językowe, 7 pracowni dla kierunków artystycznych oraz 3 pracownie informatyczne: każda posiada 20 stanowisk komputerowych; komputery posiadają zainstalowany system Windows oraz pakiet Office, a także mają dostęp do Internetu. W większości sale dydaktyczne wyposażone są w sprzęt multimedialny - telewizor z możliwością podłączenia komputera, magnetowid lub DVD oraz radiomagnetofony z odtwarzaczem płyt kompaktowych: do 3 sal bez potrzebnego wyposażenia technicznego prowadzący mogą pobierać odpowiedni sprzęt z portierni. Sale wykładowe wyposażone są w nagłośnienie, projektory multimedialne i komputery dla wykładowców. Wybrane pracownie posiadają także tablice interaktywne, komputery i projektory.

W budynku B znajdują się dwie klimatyzowane sale audytoryjne na 152 i 123 osoby z wyposażeniem multimedialnym, 4 laboratoria chemiczne, 3 laboratoria ochrony środowiska, 2 pracownie dla kierunków artystycznych, sala ćwiczeniowa oraz pomieszczenia przeznaczone do pracy naukowej.

W pawilonie dydaktycznym Centrum Nowoczesnych Technologii Wydziału Politechnicznego (budynki C i D) znajduje się 7 sal wykładowych o pojemności od 111 do 154 osób i sala audytoryjna mieszcząca 270 osób, z których mogą korzystać także studenci Wydziału Administracyjno-Ekonomicznego. W budynku znajduje się sala przedsiębiorstwa symulacyjnego SYMTUR będąca do dyspozycji głównie studentów kierunku ekonomia. Sala symturowa jest wyposażona w 19 stanowisk komputerowych z oprogramowaniem niezbędnym do prowadzenia nauki w warunkach zbliżonych do występujących w biurze. Na komputerach (poza pakietem Office) są zainstalowane programy: Optima, który służy do pomocy w zarządzaniu i prowadzeniu księgowości dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw; Statistica, program wykorzystywany w trakcie seminarium oraz zajęć z wielowymiarowej analizy danych, zintegrowany pakiet oprogramowania statystycznego i analitycznego wydany przez firmę StatSoft. Statistica daje szeroki wybór procedur analizy i zarządzania danymi, zapewnia także wizualizację wyników analizy oraz generowanie raportów; Płatnik, program komputerowy, tworzony przez Asseco Poland SA, który umożliwia wysyłanie dokumentów ubezpieczeniowych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie elektronicznej przez osoby i firmy, na których ciąży taki obowiązek. Program jest bezpłatny, działa jednak wyłącznie pod systemem MS Windows; program Lex, który pozwala na sprawne śledzenie zmian w aktach prawnych; QGIS - wykorzystywany w ramach zajęć Publiczne bazy danych, służy do wizualizacji i raportowania analiz statystycznych. Sala symturowa służy także do realizacji zajęć dodatkowych: Szkolenia z programu Płatnik, Leader przedsiębiorczości, itp. Zdecydowana większość zajęć dydaktycznych na kierunku ekonomia realizowana jest w salach budynku A, B i C. Są to budynki nowe, bądź zmodernizowane. Laboratoria wykorzystywane w procesie dydaktycznym na ocenianym kierunku znajdują się głównie w budynku A, a także w budynku C (sala przedsiębiorstwa symulacyjnego SYMTUR).

Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup, umożliwiając prawidłową realizację zajęć i wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Biblioteka z wypożyczalnią, trzema czytelniami i magazynem książek mieści się na terenie kampusu w budynku B. W Czytelni Głównej znajduje się 40 stanowisk, w Czytelni Komputerowej 20 stanowisk, w Czytelni czasopism - 6 stanowisk. Od 4 listopada br. aż do odwołania ze względu na zagrożenie pandemiczne zamawianie książek odbywać się będzie wyłącznie elektronicznie, poprzez katalog internetowy biblioteki. Czynna będzie tylko wypożyczalnia, od poniedziałku do piątku w g. 10:00-17:00. Na stronie Biblioteki podano wszystkie najważniejsze informacje dotyczące zasad funkcjonowania Biblioteki Uczelnianej, sposobów kontaktowania się z pracownikami („kafelki”: „zapytaj Bibliotekarza”; „zapropnuj zakup”), zdalnego korzystania z baz danych.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna jest zgodna z zasadami BHP.

Dostęp do sieci bezprzewodowej Uczelni możliwy jest na terenie Kampusu oraz w Domu Studenta. Studenci posiadają dostęp z sieci zewnętrznej do zasobów Uczelni: platforma Moodle, MS Teams, Biblioteka, uczelniana poczta studencka, oprogramowania. Jeżeli program/usługa wymaga dostępu do serwera licencji, np. Statistica, Optima, takie zasoby mogą zostać udostępnione na zewnątrz (dostęp z Internetu). Obecnie studenci realizują zajęcia z przedmiotu *rachunkowość finansowa* na

demonstracyjnym programie Comarch Optima. W budynku B znajdują się pomieszczenia przeznaczone do pracy naukowej.

Na terenie PWSZ w Tarnowie wyeliminowano bariery architektoniczne zewnętrzne i wewnętrzne, utrudniające poruszanie się osób z niepełnosprawnościami; w salach audytoryjnych wyodrębniono miejsca dla osób na wózkach inwalidzkich, odpowiednio zaprojektowane windy i toalety, przewidziane są dla tych osób również miejsca parkingowe. Biblioteka dysponuje stanowiskiem dostosowanym dla osoby z niepełnosprawnością: stolik z płynną regulacją, urządzenie lektorskie dla osób niewidomych i słabowidzących, elektroniczna lupa oraz urządzenie do odtwarzania książek w formacie cyfrowym CZYTAK. W maju 2018 r. zostało podpisane porozumienie ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Larix", które nieodpłatnie udostępnia ponad 2 300 tytułów książek. Biblioteka posiada specjalistyczne skanery, książki w wersji mówionej, e-booki.

Przed pandemią część wykładowców prowadziła na kierunku ekonomia kształcenie hybrydowe, wykorzystując m.in. platformę Moodle, autorskie rozwiązania (strony internetowe) pozwalające na rozwiązywanie testów i doksztalcanie studentów w formie on-line (np. z zakresu obrotu papierami wartościowymi). Na mocy Zarządzenia Rektora nr 100/2020 z dnia 16 października 2020 r. w sprawie zmiany zasad organizacji kształcenia w warunkach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 ogłoszonych Zarządzeniem Rektora nr 83/2020 z dnia 9 września 2020 r., od dnia 17 października 2020 r. zajęcia są prowadzone w trybie zdalnym, z wyłączeniem zajęć praktycznych. Obecnie wszystkie zajęcia na Uczelni (poza zajęciami medycznymi) odbywają się w formie zdalnej. Na kierunku ekonomia po objęciu Tarnowa „strefą czerwoną” planowane było prowadzenie w formie tradycyjnej wyłącznie zajęć z wychowania fizycznego. Ze względu jednak na duże zagrożenie dla zdrowia uczestników, zaniechano realizacji zajęć w formie tradycyjnej. Kształcenie zdalne przebiega w czasie rzeczywistym, akceptowane i wspierane przez PWSZ w Tarnowie rozwiązania, to platforma e-learningowa Moodle, Microsoft Office 365 (w szczególności MS Teams). Niedopuszczalne jest wysyłanie materiałów dydaktycznych w miejsce obowiązku osobistego prowadzenia zajęć. Dla studentów i pracowników jest zapewniony dostęp do infrastruktury informatycznej oraz oprogramowania, które umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną komunikację.

Biblioteka posiada około 3 230 pozycji przeznaczonych dla kierunku ekonomia, studenci mają dostęp do czasopism: Economist, Ekonomia i Organizacja Przedsiębiorstwa, Ekonomista, Gazeta Bankowa, Marketing i Rynek, Marketing w Praktyce, Personel i Zarządzanie, Rachunkowość, Zagadnienia Doradztwa Rolniczego, Rzeczpospolita, Dziennik Gazeta Prawna. Studenci mogą korzystać ze zbiorów elektronicznych na platformie Wirtualnej Biblioteki Nauki, IEEE Xplore Digital Library, PROQUEST SEARCH I PROQU-EST EBOOK CENTRAL, serwisu informacji prawnych LEX i LEGALIS, IBUK LIBRA (baza publikacji naukowych z różnych dziedzin wiedzy), Polskiej Bibliografii. Biblioteka PWSZ w Tarnowie oferuje zdalny dostęp do licencjonowanych elektronicznych baz danych za pomocą systemu HAN.

Biblioteka przystąpiła do projektu ACADEMICA, sygnowanego przez Bibliotekę Narodową, która oferuje dostęp do zasobów cyfrowych BN (współczesne książki i czasopisma naukowe), liczących prawie 3 mln dokumentów.

Zasoby biblioteczne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach studiów I stopnia. Przeanalizowano literaturę do przedmiotów: *analiza ekonomiczna, audyt i kontrola wewnętrzna, badania marketingowe, badania operacyjne, ekonomia międzynarodowa, ekonometria, finanse publiczne i rynki finansowe, finanse przedsiębiorstw, geografia ekonomiczna, prawo handlowe*. Na

studia II stopnia zalecana w sylabusach literatura jest również dostępna w zasobach bibliotecznych. Przeanalizowano literaturę do przedmiotów: *badania operacyjne, controlling, ekonomika sektora publicznego, ekonomia międzynarodowa, globalizacja, historia myśli ekonomicznej, prawo gospodarcze, podstawy ekonomii behawioralnej, rynek kapitałowy i finansowy*.

Zasoby edukacyjne są dostępne na platformie Moodle i MS Teams. Zasoby informacyjne znajdują się na stronach Uczelni, Wydziału Administracyjno-Ekonomicznego, Katedry Ekonomii, Dziekanatu/Sekretariatu WAE. Obecnie trwają prace nad modyfikacją stron internetowych Uczelni, co pozwoli studentom (zwłaszcza niedowidzącym) na korzystanie z zasobów informacyjnych bez ograniczeń. Zasoby biblioteczne są w części dostępne tradycyjnie, z uwagi na pandemię czynna jest tylko wypożyczalnia książek oraz drogą cyfrową bez ograniczeń (dostęp z zewnątrz pod warunkiem posiadania ważnej karty bibliotecznej).

Dla osób z niepełnosprawnościami dostęp do zasobów edukacyjnych jest zapewniony dzięki wsparciu i zaangażowaniu wykładowców. Uczelnia realizuje inwestycję o nazwie Inkubator Naukowo-Dydaktyczny, w ramach której są przewidywane kolejne udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami w dostępie do materiałów dydaktycznych i zasobów bibliotecznych

W PWSZ w Tarnowie jest zapewniony dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania, które umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną komunikację na linii wykładowca-student. W miarę możliwości licencyjnych udostępnia się studentom programy komputerowe (wersje demo) pozwalające na samodzielne wykonywanie czynności badawczych.

Okresowe przeglądy oraz oceny dotyczące jakości infrastruktury dydaktycznej, naukowej, zasobów bibliotecznych oraz technicznego wyposażenia pomieszczeń, aparatury badawczej oraz specjalistycznego oprogramowania są prowadzone na Wydziale przez pracowników Zakładowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Na początku każdego roku akademickiego pracownicy Katedry Ekonomii są zobligowani do sprawdzania dostępności zalecanej literatury oraz do zgłaszania kierownictwu Katedry ewentualnych sygnałów o niedoborach płynących od studentów (listę potrzebnych pozycji sporządza Kierownik Zakładu). Okresowe przeglądy oraz oceny dotyczące jakości tej infrastruktury są dokonywane przez studentów, którzy tworzą Kierunkowe Zespoły Studenckie (działania takie prowadzi również Kanclerz). Opinie Kierunkowych Zespołów Studenckich są jednym z elementów raportów zbiorczych (dla całej Uczelni), na podstawie których prowadzone są działania naprawcze.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

ZO PKA stwierdza, na podstawie danych zawartych w Raporcie Samooceny oraz udziału w wirtualnym spacerze, że sale dydaktyczne i laboratoria informatyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami kształcenia na kierunku ekonomia. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, informatyczna oraz biblioteczna umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację zajęć. Kampus PWSZ składa się z bardzo nowoczesnej oraz architektonicznie przyjaznej dla studentów bazy, wyposażonej w sale i pracownie oraz w nowoczesne i sprawne, w tym specjalistyczne oprogramowanie. Baza dydaktyczna oraz infrastruktura informatyczna zapewniają właściwą realizację zajęć na kierunku ekonomia o profilu praktycznym coraz umożliwia samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów w siedzibie Uczelni. Liczba, wielkość sal dydaktycznych, liczba

stanowisk komputerowych w pracowniach informatycznych oraz laboratoriach językowych jest dostosowana do liczby studentów kierunku ekonomia. Lokalizacja Biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń oraz – w czasie pandemii – godziny funkcjonowania wypożyczalni i możliwości kontaktowania się z pracownikami Biblioteki zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie cyfrowej. Korzystanie z zasobów w formie tradycyjnej ograniczono do koniecznego minimum (wypożyczalnia książek) ze względu na zagrożenie pandemiczne. Cała infrastruktura jest zgodna z zasadami BHP. Dostęp do sieci bezprzewodowej Uczelni możliwy jest na terenie Kampusu. Dostęp z sieci zewnętrznej do zasobów Uczelni studenci mają do platformy Moodle, MS Teams, Biblioteki, uczelnianej poczty studenckiej oraz wybranego, oprogramowania: program Comarch Optima (wersja demo), Statistica. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Jest zapewniony dostęp do infrastruktury informatycznej oraz oprogramowania, które umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną komunikację między studentami, wykładowcami, pracownikami Uczelni.

Zasoby biblioteczne są aktualne i zgodne z zakresem tematycznym, a także są zgodne co do zasięgu językowego z potrzebami procesu nauczania. Zasoby te umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przygotowują ich do prowadzenia działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Zasoby biblioteczne są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, oraz przygotowują studentów do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Zasoby biblioteczne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach, w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb nauczania i uczenia się oraz liczby studentów.

Zasoby edukacyjne oraz informacyjne są dostępne z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym zalecanych przez Władze platformy Moodle i MS Teams.

Zasoby biblioteczne i informacyjne oraz edukacyjne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dostęp do zasobów informacyjnych ulega aktualnie procesowi poprawy. Materiały dydaktyczne są opracowane w formie elektronicznej.

Okresowe przeglądy oraz oceny dotyczące jakości infrastruktury dydaktycznej, naukowej, zasobów bibliotecznych oraz technicznego wyposażenia pomieszczeń, aparatury badawczej oraz specjalistycznego oprogramowania są prowadzone na Wydziale przez pracowników Zakładowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, pracowników Katedry Ekonomii oraz przez studentów. Tworzone na podstawie tych opinii (ankiety) raporty ogólnouczelniane stanowią bazę dla działań naprawczych. Ogólnie warunki studiowania w PWSZ w Tarnowie oceniane są wysoko przez studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 6/2019 PWSZ w Tarnowie z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie określenia składu Instytutowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia oraz Rad Programowych dla Kierunków Studiów w składach zespołów nie ma reprezentantów pracodawców. Pomimo tego przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych uczestniczą w konsultowaniu programu i planu studiów, co zostało potwierdzone zarówno stosownymi dokumentami, jak i przez pracodawców podczas spotkania z nimi w czasie wizytacji. Na podkreślenie zasługuje stała współpraca z Tarnowskim Klastrem Przemysłowym SA, ZUS Oddział w Tarnowie, Biurem Nieruchomości Beata Mądel i Tarnowskim Biurem Informacji. Poza tym współpraca, choć bardziej incydentalna (poza praktykami studenckimi), realizowana jest także z innymi podmiotami z otoczenia Uczelni.

Katalog podmiotów wskazanych jako partnerów Wydziału jest imponujący, wskazujący na silne związki z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przykładami współpracy mogą być konsultacje z lat 2017 i 2018, w czasie których interesariusze zewnętrzni zwracali uwagę na konieczność wprowadzenia treści związanych z gospodarką nieruchomości i inwestycjami. Uwzględniając te sugestie na studiach II stopnia wprowadzono przedmiot *inwestycje produkcyjne*. Wynikiem współpracy z ZUS jest wprowadzenie przedmiotu *ubezpieczenia społeczne*, który jest realizowany przez pracownika ZUS. Z kolei przedmiot *publiczne bazy danych oraz wizualizacja i raportowanie analiz statystycznych* został wprowadzony jako odpowiedź na sygnał ze strony Urzędu Statystycznego w Krakowie. Wzmocniono również dydaktykę w obszarze kształcenia kadr wprowadzając przedmiot *rachunkowość komputerowa – kadry i płace*, w ramach którego wykorzystywany jest program Płatnik. Inicjowanie działań, a następnie ich wdrożenie, związanych z uruchomieniem studiów II stopnia szczególnie silnie pokazuje, że współpraca Uczelni, Władz kierunku z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest co najmniej dobra, a pracodawcy mieli wpływ na program studiów dzięki licznym konsultacjom.

Badania losów absolwentów oraz inne działania związane z karierami absolwentów są prowadzone w PWSZ w Tarnowie przez Biuro Karier, Projektów i Współpracy. Biuro to prowadzi monitoring absolwentów, którzy rejestrują się w PUP w Tarnowie oraz w urzędach ościennych. Monitoring losów absolwentów jest prowadzony z wykorzystaniem ogólnopolskiego systemu (Ekonomiczne Losy Absolwentów). Ponadto Uczelnia realizuje własne badania ankietowe w obszarze związanym z zatrudnieniem, czego potwierdzeniem mogą być: raport za rok 2019/2020 pt. *Badanie potrzeb zatrudnieniowych lokalnych pracodawców*, czy raport pt. *Konsekwencje wyboru kierunku studiów w kontekście wkraczania na rynek pracy*, który jest wynikiem badań ankietowych studentów ostatniego roku. Raporty są upubliczniane, a także przekazywane Władzom Wydziału.

Silne związki z otoczeniem społeczno-gospodarczym obserwuje się w zakresie realizacji dydaktyki. Niektóre z przedmiotów są realizowane przez praktyków, co zostało zweryfikowane podczas spotkania w czasie wizytacji. Bardzo dobrze jest zorganizowany i oceniany system studenckich praktyk zawodowych, co jest również wyrazem ścisłych i dobrych relacji między Uczelnią a otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Z analizy stanu faktycznego wynika, że tylko w relatywnie niewielkiej części przedmiotów stosuje się specjalistyczne, wykorzystywane także w codziennej praktyce gospodarczej, oprogramowanie gospodarcze. Rzadkie są też przykłady realizacji podczas zajęć ze studentami grupowych projektów czy zadań, które kształtują tak bardzo pożądane przez praktykę umiejętności pracy w zespole.

Studenci mają także możliwość uczestniczenia w wielu szkoleniach, które albo wzmacniają stopień realizacji kierunkowych efektów uczenia się, albo poszerzają wiedzę i umiejętności studentów poza zakres wynikający z kierunku podjętych studiów. Między innymi uczestniczą w obowiązkowych

warsztatach organizowanych przez Koordynatora ds. Przedsiębiorczości Akademickiej PWZS w Tarnowie, pt. *Wprowadzenie na rynek pracy*, a także już dobrowolnych kursach: *Lider przedsiębiorczości* (w 2018/2019 udział wzięło 29 studentów, rok później 64), obsługi kasy fiskalnej (odpowiednio: 110 i 30 studentów), kursie z obsługi programu Płatnik (w każdym z ostatnich lat 36 studentów), czy warsztatach Design Thinking (w roku 2018/2019 udział wzięło 5 studentów). Cyklicznie organizowane są również spotkania z pracodawcami (w ostatnim roku akademickim udział w nich wzięło 35 studentów). Studenci mają również, dzięki dotacjom uzyskanym przez Uczelnię w ramach projektu pt. *Perspektywy Współpraca Synergia Zarządzanie w Tarnowie* (realizowany w ramach POWER) możliwość korzystać z dodatkowej, bezpłatnej nauki języka obcego w czasie III roku studiów.

Silną stroną Uczelni i Wydziału są rozległe aktywności, wspólnie realizowane w przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego lub na rzecz tego otoczenia. Zaliczyć do nich można: grę terenową "RozkręćmyTo!" przy współpracy z Tarnowskim Klastrem Przemysłowym S.A., kuźnię biznesu (cykl spotkań z przedstawicielami pracodawców), konferencje naukowe organizowane przez studenckie koło naukowe Manager (dotychczas odbyło się 8 edycji). Buduje to pozycję konkurencyjną Uczelni na rynku, poprawia rozpoznawalność jej marki, to pomaga też w wejściu studentów i absolwentów na rynek pracy.

Podsumowując, współpraca z Uczelnią z interesariuszami zewnętrznymi jest dobra, niemniej jednak rekomenduje się:

- a) zwiększenie aktywnych, praktycznych form kształcenia - więcej prac zespołowych, projektów (praktycznych, będących analizą jakiegoś praktycznego problemu, może propozycją rozwiązań), wspólnych projektów w zakresie realizacji pracy dyplomowej na potrzeby praktyki, pozyskiwanie case study w porozumieniu z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego itp.
- b) zwiększenie stosowania specjalistycznego oprogramowania w dydaktyce,
- c) wprowadzenie na stałe do zespołów związanych z jakością kształcenia przedstawicieli pracodawców.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Pracodawcy uczestniczą w konstruowaniu programu kształcenia, poprzez konsultacje tak programów, jak i planów studiów. Uczestniczą także w procesie dydaktycznym zarówno jako opiekunowie praktyk oraz wykładowcy. Uczelnia natomiast aktywnie współpracuje z przedstawicielami praktyki gospodarczej w zakresie wspólnych przedsięwzięć, buduje relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, także poza dydaktyką bezpośrednią, silnie oddziałując na swoje otoczenie i relacje z nim.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Uczelnia ma podpisanych około 36 umów dotyczących mobilności z uczelniami zagranicznymi. Współpraca w zakresie kierunku ekonomia jest realizowana z 6 uczelniami: HENALLUX – Haute Ecole` de Namur-Liege–Luxembourg, Belgia; University of Agribusiness and Rural Development, Bułgaria; Ostbayerische Technische Hochschule (OTH) Amberg-Weiden, Niemcy; Malta College of Arts, Science and Technology, Malta; Higher Educational Establishment of Ukoopspilka "Poltava University of Economics and Trade" (PUET), Ukraina; Ternopil National Economic University, Ukraina. W ramach programu Erasmus+ nauczyciele akademicy mogą prowadzić dydaktykę w uczelniach partnerskich (Staff Mobility for Teaching), kadra może podnosić swoje kwalifikacje dydaktyczne i zawodowe (Staff Mobility for Training). Uczelnia gości przedstawicieli zagranicznych instytucji: wykładowcy z zagranicy prowadzi szkolenia, prowadzą zajęcia dydaktyczne w Uczelni. PWSZ w Tarnowie współpracuje aktywnie w ramach organizacji międzynarodowych: EURASHE (European Association of Institutions in Higher Education), Stowarzyszenie ESNA (European Society for New Methods in Agricultural Research) oraz SPACE NETWORK.

Pracownicy Katedry Ekonomii byli aktywnie zaangażowani w realizację projektu KA2 Erasmus+ BuildPHE (Building Professional Higher Education Capacity) poprzez przeprowadzenie samoewaluacji kierunku ekonomia w odniesieniu do powiązań kierunku z rynkiem pracy.

W latach 2014/2015-2018/2019 w ramach Programu Erasmus+ w celach szkoleniowych wyjechało do uczelni partnerskich 14 nauczycieli akademickich, przyjechała 1 osoba. W ramach mobilności poza programem Erasmus+ w celach szkoleniowych wyjechało 12 nauczycieli akademickich, przyjechało 8 osób. W ramach projektu realizowanego we współpracy z Høgskolen i Lillehammer/ Lillehammer University College, Norwegia oraz Mo og Øyrane vidaregåande skule / Mo and Øyrane Vocational School, Norwegia zorganizowano dwa wyjazdy kadry dydaktycznej i studentów nowej specjalności do Norwegii (po 7 dni).

Studenci kierunku biorą aktywny udział w wymianie z uczelnią Aus-und Fortbildungszentrum Königs Wusterhausen, Niemcy, w ramach umowy dwustronnej. W czasie corocznego tygodniowego pobytu w Niemczech zapoznają się z wybranymi aspektami ekonomii i administracji kraju i biorą udział w debatach na aktualne tematy dotyczące gospodarki obydwu krajów. Studenci uczelni Niemieckiej goszcząc w PWSZ w Tarnowie mają okazję brać udział w mini-konferencjach studenckich w języku angielskim, związanych z wybranym zagadnieniem z dziedziny ekonomii i administracji oraz odwiedzają urzędy i instytucje państwowe w Małopolsce. W latach 2014-2016 Zakład Ekonomii realizował projekt Symulacyjne przedsiębiorstwo turystyczne: innowacyjną metodę praktycznego kształcenia na nowej specjalności *ekonomika turystyki i hotelarstwa z językiem angielskim*, w ramach programu Rozwój Polskich Uczelni Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy. Projekt był realizowany we współpracy z Høgskolen i Lillehammer/ Lillehammer University College, Norwegia oraz Mo og Øyrane vidaregåande skule / Mo and Øyrane Vocational School, Norwegia. W ramach projektu przewidziano utworzenie nowej specjalności *ekonomika turystyki i hotelarstwa z językiem angielskim*, w tym prowadzenie 3 kursów dla studentów z języka angielskiego English for Tourism (cykl 1 kursu 120 godzin). W kursach językowych (3 edycje) wzięło udział w sumie 72 osoby (wszyscy studenci kolejnych roczników nowej specjalności). Uczestnicy kursu przystąpili do egzaminu FCE.

W ramach projektu opracowano scenariusze zajęć w porozumieniu z partnerami norweskimi, utworzono Przedsiębiorstwo Symulacyjne prowadzono szkolenia dla nauczycieli z zakresu symulacji i innowacyjnych metod dydaktycznych, zorganizowano trzy konferencje wspólnie z partnerami norweskimi, wyjazdy studentów do gospodarstwa agroturystycznego, na Targi SPA&Wellnes, praktyki w sektorze turystycznym, dwa wyjazdy kadry dydaktycznej i studentów nowej specjalności do Norwegii (po 7 dni), organizację pobytu studentów norweskich w Polsce, wykłady dla studentów ekonomii w języku angielskim.

W latach 2014/2015-2018/2019 w ramach Programu Erasmus+ i studenckich praktyk wyjechało na praktyki studenckie 18 osób. W ramach mobilności poza programem Erasmus+ i studenckimi praktykami do instytucji zagranicznych wyjechało 34 studentów, do instytucji krajowych przyjechało 13 osób. Obecny brak zainteresowania wyjazdami do uczelni partnerskich oraz na praktyki tłumaczony jest pracą zawodową studentów oraz realizacją praktyk zawodowych na terenie regionu.

Możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności studentów kształtuje program studiów, który obejmuje naukę języka obcego na poziomie biegłości B2, w wymiarze 150 g. na studiach stacjonarnych I stopnia oraz 120 na niestacjonarnych. Na studiach I stopnia realizowany jest język specjalistyczny dla danej specjalności: English for Tourism (30 g.) oraz Business English (45 g.) Na studiach II stopnia studenci realizują 90 g. zajęć z języka obcego, a na niestacjonarnych 60 g. W ramach realizacji tych zajęć istnieje możliwość wyboru innego języka niż na studiach I stopnia. Zaplanowano również realizację 3 zajęć częściowo w języku angielskim (Business negotiations, Innovations oraz Globalization). W ramach realizacji tych przedmiotów planuje się przeprowadzenie 2 godzin w języku obcym. Dla studentów III roku studiów licencjackich dostępny jest również nieodpłatny kurs zawodowego języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego (Projekt pt. *Perspektywy Współpraca Synergia Zarządzanie w Tarnowie* - realizowany w ramach POWER). Dzięki programowi PO WER-HE studenci w trudnej sytuacji finansowej mogą uzyskać dodatkowe wsparcie (wyższe stypendium na wyjazd zagraniczny), natomiast studenci z niepełnosprawnością mogą otrzymać dodatkowe wsparcie na wyjazd zagraniczny i finansowanie wydatków związanych z niepełnosprawnością.

Okresową ocenę stopnia umiędzynarodowienia kształcenia w Uczelni przeprowadza corocznie Dział Współpracy z Zagranicą (DWzZ). DWzZ przygotowuje i każdego roku w styczniu składa u właściwego Prorektora sprawozdanie z działalności za poprzedni rok kalendarzowy. W sprawozdaniu podana jest liczba zrealizowanych mobilności, liczba umów międzynarodowych, liczba i stan realizacji projektów międzynarodowych i innych działań mających na celu podniesienie stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. We współpracy z Prorektorem, DWzZ opracowuje plan działania na kolejny rok kalendarzowy. W ramach planu na bieżący rok (kalendarzowy) założono 4 cele: 1. Współpraca partnerska z uczelniami zagranicznymi – planuje się nawiązanie współpracy z 5 nowymi uczelniami; 2. Zwiększenie udziału PWSZ w międzynarodowych programach edukacyjnych - w tym ilościowy rozwój wymiany Erasmus+ poprzez zwiększenie liczby uczelni partnerskich; 3. Aktywny udział w sieciach i organizacjach międzynarodowych; 4. Umiędzynarodowienie studiów w Uczelni poprzez poszerzenie oferty kształcenia w językach obcych, działania na rzecz mobilności studentów oraz tworzenie wspólnych programów studiów z partnerami zewnętrznymi. Plany są udostępniane dziekanom wydziałów, a DWzZ zwraca się także do poszczególnych katedr o realizację zadań wynikających z planu: np. uaktualnianie listy przedmiotów, które mogą być realizowane w językach obcych.

Rekomenduje się pogłębienie procesu wzmacniania komunikacyjnych kompetencji studentów w językach obcych poprzez: 1. wprowadzenie do literatury poszczególnych przedmiotów

piśmiennictwa w językach obcych, ponieważ obecnie żaden sylabus na studiach I i II stopnia takiego piśmiennictwa nie obejmuje; 2. rozszerzenie bibliografii prac dyplomowych o pozycje, w tym dane ze stron internetowych - w językach obcych; 3. wzrost liczby godzin w języku angielskim dla planowanych 3 zajęć: *business negotiations*, *innovations* oraz *globalization*, w stosunku do obecnie realizowanych 2 godzin.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj i zakres umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia na kierunku ekonomia. Nauczyciele akademicki oraz studenci mają możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności związanej z kierunkiem ekonomia. Prowadzone okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów są wykorzystywane do intensyfikacji tego procesu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Zdaniem ZO PKA wsparcie studentów w procesie uczenia się ma charakter stały i kompleksowy. Wsparcie skierowane jest na studenta w postaci bezpośredniego kontaktu prowadzącego ze studentem podczas konsultacji, które odbywają się zgodnie z harmonogramem opublikowanym na początku każdego semestru. Ponadto studenci mogą się skontaktować z prowadzącym drogą elektroniczną lub przez starostę drogą telefoniczną. W okresie kształcenia na odległość konsultacje odbywają się online na platformie MS Teams.

Biuro Karier, Projektów i Współpracy wielopłaszczyznowo oferuje wsparcie w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej na rynku pracy. Studenci mogą skorzystać ze specjalnie przygotowanych wykładów oraz warsztatów, wziąć udział w indywidualnej rozmowie doradczej, targach pracy, a także skorzystać z pozyskiwanych analiz lokalnego rynku pracy. Ponadto Biuro Karier, Projektów i Współpracy oraz Uczelniane Centrum Wsparcia oferują pomoc w planowaniu kariery zawodowej poprzez konsultacje indywidualne, które wzmacniają świadomość własnych zasobów interpersonalnych.

Szczególnie uzdolnieni studenci mogą otrzymać nagrody lub wyróżnienia m.in.: medal "Wyróżniającemu się Absolwentowi PWSZ w Tarnowie", dyplom uznania za wyróżnioną pracę dyplomową czy nagrodę rzeczową za działalność społeczność na rzecz uczelni.

Uczelnia oferuje studentom różne formy aktywności m.in.: sportowe w Klubie Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego czy w zakresie przedsiębiorczości, np. w ramach aktywności w Kole Naukowym MANAGER, w ramach którego studenci mają możliwość organizacji wyjazdów studyjnych czy współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami.

Wsparcie studentów jest dostosowane do różnych grup studentów. Studenci mają m.in. możliwość wnioskowania o Indywidualną Organizację Studiów (IOS), której indywidualne warunki określa Dziekan w porozumieniu z kierownikiem katedry. Opiekę nad studentami z niepełnosprawnością sprawuje odpowiedni pełnomocnik Rektora. Studenci mają możliwość wypożyczania niezbędnego sprzętu w ramach wypożyczalni sprzętu elektronicznego, a dodatkowo w okresie kształcenia na odległość ustalane są indywidualne warunki zaliczenia dostosowane do możliwości studenta, np. z problemami słuchowymi. Ponadto Uczelnia jest na etapie tworzenia Inkubatora Naukowo-Dydaktycznego, które będzie miejscem, gdzie studenci z niepełnosprawnością będą mogli skorzystać ze stanowisk komputerowych wspierających ich funkcjonalność wzrokową oraz słuchową.

Studenci wiedzą, że mają możliwość zgłaszania skarg i wniosków. Wszelkie problemy oraz skargi są rozwiązywane poprzez kontakt z prowadzącym zajęcia lub ze starostą, a w przypadkach konieczności z opiekunem roku. Wnioski są rozpatrywane w sposób sprawny. Tryb rozpatrywania skarg i wniosków określa Regulamin Studiów.

Zasady postępowania i reagowania na przejawy dyskryminacji reguluje Statut oraz Regulamin pracy. W przypadku wystąpienia zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji oraz przemocy pomoc można uzyskać w Uczelnianym Centrum Wsparcia. Uczelnia oferuje m.in. bezpłatne konsultacje z psychoterapeutą w Akademickim Ośrodku Pomocy Psychologicznej. Ponadto wizytowana Jednostka prowadzi także działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa, poprzez obowiązkowe zajęcia Szkolenie BHP oraz zamieszczenie dodatkowych instrukcji na stronie internetowej Uczelni.

Uczelnia zapewnia studentom szkolenie z platformy MS Teams, na której odbywają się zajęcia na odległość. Uzupełniając na stronie internetowej jest szczegółowa instrukcja oraz dane kontaktowe do osoby, która na bieżąco odpowiada na pytania studentów.

Jednym z głównych narzędzi motywacyjnych Uczelni jest stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Ponadto studenci mogą ubiegać się także o stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnością oraz zapomogi losowej. Studenci są informowani o możliwym wsparciu, jak również wiedzą, gdzie szukać niezbędnych informacji. ZO PKA pozytywnie ocenia pracę Działu Pomocy Materialnej.

Kadra wspierająca proces nauczania odpowiada potrzebom studentów. Pracownicy dziekanatu umożliwiają wszechstronną pomoc. Godziny pracy dziekanatu są dostosowane do potrzeb studentów trybu zarówno stacjonarnego, jak i niestacjonarnego, gdyż dziekanat otwarty jest także w weekendy.

Uczelnia wspiera materialnie oraz pozamaterialnie Samorząd oraz organizacje studenckie. Zarówno Samorząd Studentów, jak i koło naukowe posiadają swoje pomieszczenia w budynku głównym Uczelni. Pomieszczenia są wyposażone w niezbędny sprzęt elektroniczny m.in. komputery czy drukarki. Opiekę nad kołem naukowym sprawuje dwóch pracowników, którzy służą wsparciem merytorycznym, korektorskim oraz organizacyjnym.

Uczelnia przeprowadza okresowe przeglądy wsparcia studentów poprzez papierowe ankiety. Wyniki są poddawane analizie i publikowane na stronie internetowej. W badania okresowe są także angażowane Kierunkowe Zespoły Studentów, które uczestniczą w elektronicznych ankietyzacjach

związanych z oceną warunków kształcenia na Uczelni. Studenci mogą swobodnie wypowiadać swoje uwagi, które są uwzględniane i wykorzystywane do doskonalenia wsparcia studentów w procesie uczenia się i jego form, np. poprzez prace nad wprowadzeniem elektronicznego indeksu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System wsparcia w procesie uczenia się jest kompleksowy, skutecznie funkcjonujący oraz dostępny dla wszystkich studentów. Studenci otrzymują niezbędne wsparcie od nauczycieli akademickich m.in. podczas godzin konsultacyjnych, a dodatkowo Uczelnia dba o przygotowanie studentów do zajęć na odległość poprzez organizację niezbędnych szkoleń. Szczególnie uzdolnieni studenci otrzymują systemowe wsparcia, a także są motywowani nagrodami. Uczelnia oferuje różne formy aktywności, tj. sportowe czy w zakresie przedsiębiorczości. Wsparcie studentów jest dostosowane do różnych grup studentów, zarówno studiujących w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, pracujących zawodowo czy wychowujących dziecko. Ponadto Jednostka dba o wyrównywanie dostępu w procesie uczenia dla studentów z niepełnosprawnościami. System skarg i wniosków funkcjonuje sprawnie i skutecznie. Uczelnia dba także o działania informacyjne w zakresie bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania formom dyskryminacji i przemocy poprzez zapisy w dokumentach Uczelni. PWSZ w Tarnowie oferuje studentom pomoc materialną, a także motywuje i nagradza najlepszych studentów przyznając stypendium rektora. Uczelnia materialnie i pozamaterialnie wspiera samorząd oraz organizację studenckie stwarzając niezbędne warunki do pracy. Obsługa administracyjna jest kompetentna i dostępna dla studentów w wyznaczonych godzinach. Uczelnia przy udziale studentów prowadzi okresowe przeglądy, które są podstawą do rozwoju i doskonalenia wsparcia studentów w procesie uczenia się. Głos studencki jest uwzględniany przy planowaniu zmian.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacje o studiach są dostępne publicznie dla szerokiego grona odbiorców na stronie Uczelni. Poruszanie się po stronie jest dostosowane do użytku komputerowego oraz w mniejszym stopniu do użytku z urządzeń przenośnych. Ponadto strona nie umożliwia nieskrępowanego korzystania przez osoby z niepełnosprawnością. Strona posiada możliwość zwiększenia fontu treści w poszczególnych zakładkach, ale nie posiada możliwości kontrastu kolorów czy alternatywnych opisów zdjęć lub grafik dla osób niedowidzących. Ponadto uczelniane dokumenty są zamieszczane w formie skanu, co uniemożliwia, np. odczytanie ich przez syntezytor mowy czy wyszukiwanie treści po kluczowych słowach. Interfejs jest dość przyjazny, a treści na stronie są logicznie i tematycznie rozmieszczone.

Przeglądanie strony jest możliwe poprzez filtrowanie treści do potrzeb odbiorcy. Strona internetowa jest aktualna, a nadto istnieje także podstawowa wersja strony internetowej w języku angielskim. Dodatkowo na stronie znajdują się także odnośniki do social mediów Uczelni (*Facebook, Twitter, Instagram* oraz *YouTube*).

W Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni, w zakładce *dokumenty*, znajdują się nieaktualne treści Statutu z dnia 22 listopada 2013 r., Regulaminu Studiów z dnia 30 marca 2012 r. i kilku innych dokumentów. Aktualne treści najważniejszych dokumentów znajdują się na stronie Uczelni, w zakładce *dokumenty*. Zarządzenia Rektora oraz Uchwały Senatu są umieszczane na bieżąco w formie skanów.

Wydział Administracyjno-Ekonomiczny, na którym prowadzony jest oceniany kierunek, nie posiada własnej strony internetowej, lecz dedykowaną przestrzeń na stronie Uczelni. Zamieszczony jest tam program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacja, a także sylabusy przedmiotów. W Regulaminie Studiów oraz na stronie internetowej, w zakładce *egzamin dyplomowy*, znajdują się zasady dyplomowania oraz niezbędne załączniki. Charakterystyka systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się zostały przedstawione w Regulaminie Studiów.

Szczegółowe informacje o celu kształcenia, warunkach przyjęcia na studia i kryteriach kwalifikacji kandydatów, kompetencje oczekiwane od kandydatów, a także terminarz procesu przyjęć na studia znajduje się na specjalnie dedykowanej stronie internetowej dla kandydatów na studia.

Uczelnia prowadzi ankiety studenckie służące ocenie warunków studiowania, w której studenci oceniają na skali od 1 do 5 elementy związane z publicznym dostępem do informacji, takie jak: strona internetowa Uczelni, dostęp do Internetu na terenie Uczelni oraz przepływ informacji między Władzami Uczelni a studentami. Studenci Wydziału Administracyjno-Ekonomicznego w roku akademickim 2018/2019 ocenili stronę internetową na poziomie 4,3. W ramach działań naprawczych tylko jeden student zgłosił konieczność poprawy czytelności strony na urządzeniach mobilnych. Uczelnia pozyskała środki na realizację nowej strony internetowej z Projektu POWER.

Rekomenduje się uwzględnienie na nowej stronie kryteriów Web Content Accessibility Guidelines, aby umożliwić osobom z niepełnosprawnością nieskrępowane korzystanie z witryny. Ponadto rekomenduje się publikację oryginalnych dokumentów, a nie skanów, jak również uzupełnienie Biuletynu Informacji Publicznej aktualnymi dokumentami.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Strona w języku polskim oraz informacje publiczne są dostępne dla szerokiego grona odbiorców. Z witryny można wygodnie korzystać z komputerów stacjonarnych, laptopów oraz w mniejszym stopniu na urządzeniach mobilnych. Treści odpowiadają zapotrzebowaniu studentów oraz otoczenia społeczno-gospodarczego. Wszystkie istotne treści dotyczące programu studiów znajdują się na stronie internetowej Uczelni oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto Uczelnia prowadzi swoją komunikację poprzez dodatkowe kanały social mediów. Uczelnia prowadzi monitorowanie aktualności i kompleksowości informacji, a także daje możliwość zgłaszania uwag dotyczących funkcjonowania strony internetowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Wyznaczona została osoba lub zespół osób sprawująca/sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności tej osoby/zespołu osób dokonywany jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Zadania te realizuje Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia (URJK), Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (WZJK), Rady Programowe Kierunków Studiów (RPKS) oraz Kierunkowe Zespoły Studenckie (KZS) (Uchwała Senatu PWSZ nr 3/2010, Uchwała nr 44/2012).

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, opisane w kryterium 3.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów uwzględniająca w szczególności metody kształcenia, treści programowe, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Oparta jest o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, jednakże skuteczność oceny nie zapewnia podejmowania przez decydentów w pełni prawidłowych metod weryfikacji na co wskazują zalecenia w kryterium 3.

Zdaniem ZO PKA ocena ta jest skuteczna na poziomie uczelnianym, jednakże jej skuteczność na poziomie Wydziału i kierunku jest ograniczona i nie umożliwia w pełnym zakresie doskonalenia programu studiów w szczególności pod kątem prawidłowej obsady zajęć (kryterium 4). Ocena również nie identyfikuje w sposób wystarczający wyzwań w obszarze związanymi z metodami kształcenia, weryfikacją efektów uczenia się oraz koncepcji kierunku, w szczególności wpisania specjalności w kierunek.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie oraz w szerokim zakresie studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku), na co wskazują silne relacje Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ocena programów realizowana przez interesariuszy zewnętrznych oparta jest na mechanizmach jakościowych – nieformalnych, ale systematycznych spotkaniach z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu, jednakże nie są w pełni skuteczne.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie przez PKA, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowe

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku zostały przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Zapewniony jest udział kadry akademickiej oraz studentów w powyższym procesie; również prowadzona współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewnia udział interesariuszy zewnętrznych. Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów, a także monitorowany jest stopień osiągania zakładanych efektów uczenia się na podstawie cyklicznie zbieranych danych i informacji. Monitorowanie programu studiów prowadzone jest na prawie wszystkich rodzajach zajęć i na prawie każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Wnioski z analizy programów wykorzystywane są przy jego doskonaleniu.

Polityka jakości nie jest w pełni skuteczna czego efektem jest duża część zajęć nieposiadająca prawidłowej obsady oraz problemy zidentyfikowane w pozostałych kryteriach, nieocenionych na poziomie spełnionym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Prowadzenie skutecznej polityki jakości w efekcie, której są podejmowane decyzje, w szczególności zapewniające: prawidłową obsadę zajęć, prawidłowe metody kształcenia, odpowiednie metody weryfikacji efektów uczenia się, spójne wpisane specjalności w zakres dyscypliny, do której jest przyporządkowany kierunek.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Prezydium PKA Uchwałą Nr 134/2015 z dn. 12 marca 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku ekonomia prowadzonym w Instytucie Administracyjno-Ekonomicznym Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym wydało ocenę pozytywną.

Prezydium stwierdziło, iż Instytut Administracyjno-Ekonomiczny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie spełnia wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiągniętych efektów kształcenia, oraz organizacyjne do prowadzenia na kierunku ekonomia studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej.

Spośród przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną ośmiu kryteriów jakościowych, siedem kryteriów uzyskało ocenę „w pełni”: koncepcja rozwoju kierunku, cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji, program studiów, zasoby kadrowe, infrastruktura dydaktyczna, system wsparcia studentów w procesie uczenia się oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości. Kryterium dotyczące prowadzenia badań naukowych nie podlegało ocenie, bowiem w przypadku studiów pierwszego stopnia działalność naukowo-badawcza nie była obligatoryjna.

Przewodniczący zespołu oceniającego
Dr hab. Jakub Brdulak